

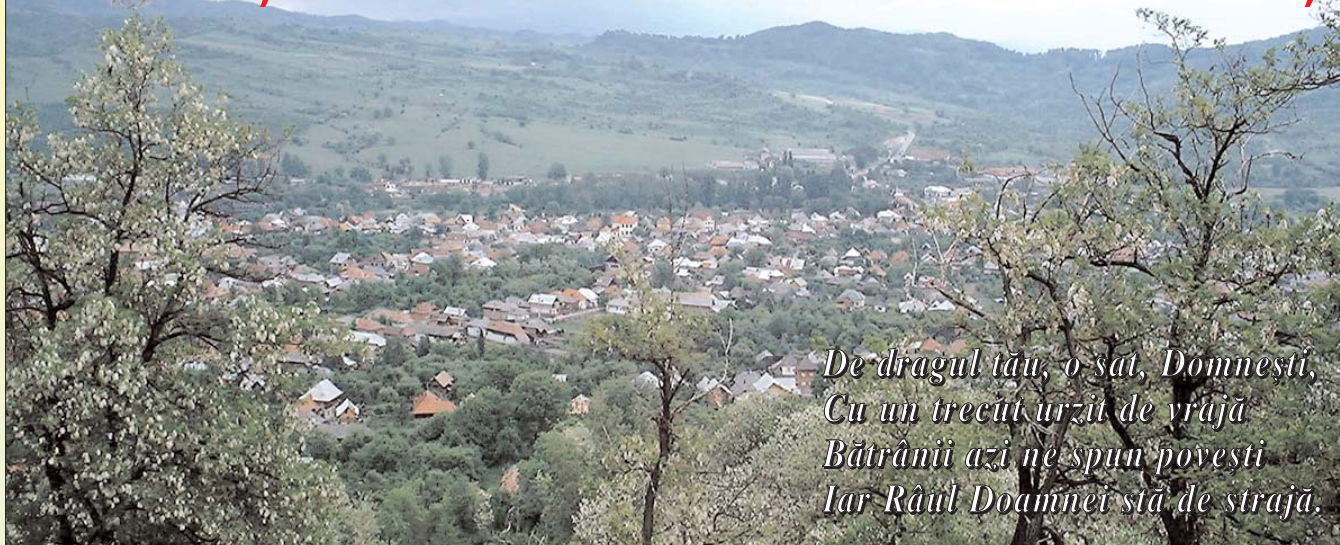
PIETRELE DOAMNEI

Revistă lunară editată de FUNDAȚIA „PETRE IONESCU-MUSCEL“ DOMNEȘTI - ARGHEȘ

ANUL I, NR. 11
Noiembrie 2007

Despre frumusețea locurilor și a oamenilor

DOMNEȘTI – SAT ÎN ISTORIE, VIITOR ORAȘ

*De dragul tău, o sat, Domnești,
Cu un trecut urzit de vrăjă
Bătrânii azi ne spun povești
Iar Râul Doamnei stă de strajă.*

TABLETA EDIȚIEI

ÎMPĂRATUL S-A ARS CU CIORBĂ

Scriu cu silă, mă apucă scârba, as trage cu pușca dacă aş avea, aş intra cu tancul în acești preținși oameni politici din guverne de caltaboși, cărnați, palincă, godaci și vitelșii.

Ce prezumție de nevinovăție?...Și-a dat demisia, însemnă că e vinovat. Împăratul e mort, trăiască împăratul!...al corupților care mai deunăzi țipa de pe tronul finanțelor cerând reeșalonări și taxe pe saun. Asta-i politica, în țară se moare de foame! Credeți că e singur...? A căzut bietul IMPERATOR de la agricultură, „liberalul lu' peste”, care gândește strategia muncii bieților țărani sărăciți la maximum, prin cafelele, punând la cale soarta șeptelului de suta de kile, a porcușorului crud, a palincii pe care săracul țăran, din cauza dărilor, a început s-o fabrică prin beciuri, în căzănele, ca-n ilegalitate. Gurmandul de la agricultură vrea caltaboșii și săngereturi, palinci și cărnați ale căror parfumuri teozază mai mult decât piculețul cu mii de euroi.

Și când îl vedeai cum se adresa poporului păcălit credeai că-i împăratul cinstei și echității liberale. Iată cine se înfoaie pe sticla televizorului sau la tribuna parlamentului, cine răcnește la supușii săi, cine-i sfătuieste să nu-și lingă degetele, în loc să se gândească la cine moare de foame; ei se îmbuibă cu purceluși, palincă de Baia, pită cu slănină, în schimbul unor favoruri, urmând a veni și o mașină marca „Spaga-to”.

Ce zice acest popor, mintit de 18 ani, când îți vede, domnule ministru Mureșanu, palatul de la margine de apă?... Cum l-ai făcut? Ce zice acest țăran încovoiat de muncă și biruri care-și vinde laptele cu 1,5 lei/kg, ce zic oțeturile coaselor bătrâne care cândva n-au cosit numai iarbă, Doamne fereste, când văd lăfăindu-vă în șperțuri, mită, caltaboși și cărnați, nici măcar icre negre, cum ar fi stat mai bine liberalului în papion.

Răd de voi cei ce 18 ani au furat milioane de dolari și euro, mă găinarilor! Aveai nevoie de purceluși când manevrezi firme de mii de porci?

Ce vă credeți voi,mă, vi se cuvine totul de-a gata, pe tava acestei sărăcite țări? Nu vă e rușine, umflaților, de acest popor român căruia îi sugeți sângele precum căpușile, lipitorilor! Faceți cruci din frunte-n frunte, pupați iocane la mănăstiri, lingeți mâinile mitropoliților și patriarhilor, și mințiți, lingușiți, furați ca-n codru ce vă cade în mână, transformând această Românie în propria voastră cămară de unde vă înghitați cu bunătăți pe degeaba, bătându-vă cu pumnii în piepturile grandomaniei, curgându-vă slăcina pe nări, debordând palinci și vinuri scumpe, făcându-vă că apărați românii de hoți, urlând din jilțurile voastre ministeriale: „Hoții, bă, pe ei!”

Ce nevoie avea împăratul de un godăcel, când mișună mii de rămători în fermele lui?

Prof. Ion C. Hiru

Nu de justiție să fie judecați corupții, hoții acestei țări, ci de poporul român care, nu puțin, trăiesc dintr-o pensie de CAP.

Mi-e silă, mi-e scârbă, poate mult mai puțină silă mi-ar fi dacă spaga ar fi fost de milioane de euro, găinarilor, că mai curând vi s-ar spune peneliști, nu liberali, fiindcă ați împorșcat cu noroi Brătienii, pe marele liberal Petre Ionescu-Muscel, care și-a închinat viața relizărilor anilor 1935-1941.

Putem spune la fel despre cei de azi care chefuiesc, punând satul românesc și țara la cale prin birturi și cafelele, pentru că nimic nu se mișcă fără incompetența liderilor. Asta vă e fata cu care guvernați țara. Luați ca bune vorbele poetului: *Altuia mai vrednic! locul meu îl las.*

Prof. ION C. HIRU

OAMENI DE SEAMĂ AI DOMNEȘTIULUI

GENERAL DE BRIGADĂ GHEORGHE TOMA

- profesor universitar doctor -

General de Brigadă Gheorghe Toma.

fost un copil ager la minte, vorbea când trebuie și cum trebuie, imbina joaca - desculț pe nisipul cald din curtea școlii sau cătărat prin merii

din livada casei - cu lucrurile serioase, menite a-i satisface pofta de educare spirituală. Spre bucuria tatălui care își dorise un fiu, fapt ilustrat în ironia cu care răspundea oricui îl întreba care-ai vrea să-i nască femeia: „Orice, numai armată să facă”.

Și chiar așa s-a întâmplat, căci încă din clasele primare și gimnaziale - urmate la școala din satul natal -, Gicu, dotat cu o inteligență nativă bine structurată, va manifesta aptitudini pentru științele exacte, exigență comportamentală și rigoare în gândire, calități necesare vieții ostășești. Prin urmare, primul pas spre cariera militară îl va face frecventând, în 1966-1967, cursurile Liceului militar, „Dimitrie Cantemir” din Breaza, după ce între anii 1963-1966, urmează cursurile Liceului Teoretic din Domnești, secția reală. Obține cu rezultate meritorii, diploma de bacalaureat. Nu se va opri aici. Datorită ambiției și ușurinței gândirii, în 1970 termină Școala Militară de Ofițeri Activi „Mihai Viteazul” - arma tancuri, din Pitești.

Pe câmpul de instrucție, în poligonul de tragere, în sălile de clasă și meditații, în remizele care adăposteau tehnica de luptă, în sălile cu

simulatoare, cu armamentul de infanterie sau cu cel de sub cupola tancului, militarul Gheorghe Toma a dovedit reale însușiri necesare ofițerului tanchist. După absolvirea Școlii militare, unde-și demonstrase realele calități ostășești, tânărul locotenent Gheorghe Toma e reținut în cadrul acestei renumite unități militare de învățământ, fiind numit în funcția de comandant pluton elevi. Această funcție, la numai 21 ani, avea să marcheze începutul carierei sale de ofițer, o carieră frumoasă care a solicitat multă muncă, voință, pasiune, dragoste față de arma care l-a consacrat ca doctrinar și publicist militar. „În perioada 1970-1980 - se destăinuia generalul dr. Gheorghe Toma unui publicist - în calitate de comandant de pluton la Școala Militară, pe lângă sarcinile de instruire a elevilor mei, am participat la instruirea a trei serii de studenți, am desfășurat ședințe teoretice și practice, ședințe de trageri, de specialitate și metodică”. (Din cartea „Cavalerii blindatelor” de Constantin Ucrain, p. 204-205).

(continuare în pagina 2)

(urmare din pagina 1)

Conștient că numai o amplă pregătire de specialitate ar putea să-i ofere împlinirea profesională, ofiterul Gheorghe Toma urmează, între 1973-1977, cursurile Facultății de Automobile din Pitești și „Cursul de perfecționare, comandanți de companie tancuri” (1979-1980).

„Mi-am intuit destinul încă de mic. Numai o viață ordonată și trăită cu discreție îmi putea oferi liniștea sufletească necesară existenței în acele vremi. Gândind așa, pas cu pas am depășit furtunile existenței dedicându-mă profesiei și ambiției de a fi mereu primul”.

Și cum visul oricărui oștean „născut, iar nu făcut” este de a-și găsi rostul prin cea mai înaltă școală militară, ofiterul Gheorghe Toma va absolvi, ca șef de promoție, în 1982 Academia Militară, Facultatea de Arme Întrunite, fiind înscris cu litere de aur pe placa de onoare a Academiei Militare, devenind astfel unul dintre primii militari domnișani aflați de strajă la căpătâiul țării.

După funcția de șef de stat major al unei unități de tancuri din garnizoana București își va începe cariera didactică în 1985, devenind lector la Catedra de Tactică Generală din cadrul Academiei Militare.

„În perioada 1982 - 1985 - **relata generalul doctor în aceeași carte - în funcția de șef de stat major al unei unități de tancuri din garnizoana București, am întocmit și condus zece antrenamente de stat major și peste 20 de aplicații pe hartă, de comandament și cu trupe, unele din ele cu dublă acțiune. De asemenea am condus ședințele metodice și demonstrative la nivelul unității și am participat la cele organizate de școlile superioare**”.

După numai trei ani, pregătirea profesională își spune cuvântul și ofiterul Gheorghe Toma e încadrat conferențiar la aceeași catedră, ca în 1992 să fie promovât în funcția de profesor universitar și șef al Comisiei didactice la Catedra de Tactică Generală pentru mari unități și unități de tancuri. În 1994 susține teza de doctorat cu tema „Căile de integrare a trupelor blindate în cadrul acțiunilor militare duse de trupele de uscat în zona de operații de sud, la nivel tactic și operativ în războiul de apărare a țării”. (La 4 mai 1995 prin Ordinul nr.3944 al ministrului învățământului este confirmat doctor în „Științe Militare”).

Măiestria pedagogică și experiența în domeniul didacticii și tacticii militare îi vor fi recunoscute prin numirea în 1995 ca șef al Catedrei de Artă Operativă, iar în 1997 ca decan al Colegiului de Comandă și Stat Major, un forum de învățământ militar, în cadrul căruia se pregătesc generalii și ofițerii superiori din Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, Serviciul Român de Informații și o serie de structuri și departamente din viața civilă, interesați de specificul programelor de învățământ.

Cum arată azi, biografia didactică a generalului prof. univ. dr. Gheorghe Toma, ne-o spune singur, după câteva clipe de răgaz necesar ordonării gândurilor:

„În calitate de cadru didactic am desfășurat activități de învățământ cu ofițerii - studenți la toate facultățile și secțiile din Academie. Am participat în calitate de coautor la elaborarea a 7 aplicații ale A.I.S.M., a 25 aplicații și studii fundamentale (de caz) cu regimentul, divizia, corpul de armată și armata de arme înrudite, precum și la elaborarea manualelor și cursurilor de specialitate editate de catedră. Totodată, am participat la 15 comunicări metodico-științifice și de pregătire de specialitate, precum și la peste două sute de comisii didactice și instrucție metodice de profil, parte din ele, fiind conduse de subsemnatul. Multe materiale didactice necesare procesului de învățământ poartă amprenta gândirii mele. Am îndrumat la lucrarea de diplomă 80 de ofițeri absolvenți ai academiei și 20 de ofițeri cursanți ai Colegiului Superior de Stat Major sau ai Colegiului de Comandă și Stat Major. Am conferențiat în cadrul unor instituții militare de învățământ superior și al unor direcții centrale, teme privind securitatea și apărarea națională, poliologia, geopolitica, geostatistica, managementul structurilor ierarhizate, managementul instabilității, tehnicile de comunicare. În cadrul desfășurării activității de doctorat în A.I.S.M. am participat la 3 comisii de admitere, în

calitate de membru al acestora, la susținerea a 30 referate și a 40 examene din planurile individuale de pregătire ale doctoranzilor. De asemenea, am condus, în calitate de presedinte, susținerea publică a 7 teze de doctorat și am participat în calitate de referent de specialitate la susținerea publică a 20 teze de doctorat”. (Din „Cavalerii Blindatelor” de Constantin Ucrain, p.207-208).

Și, ca o încununare a acestora, în 1999 este numit conducător de doctorat în Academia de Înalte Studii Militare și membru al Comisiei de Științe Militare din Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare.

În afara activității didactice, generalul dr. Gheorghe Toma a desfășurat de-a lungul anilor o bogată activitate de cercetare științifică și publicistică. Referindu-se la acest aspect important din cariera sa, ne spune:

„Între 1970-1980 am fost coautor și autor la întocmirea unor materiale prevăzute în planul de cercetare științifică al școlii militare. Lucrarea de diplomă prezentată la terminarea Facultății de Automobile - 1977, a constat în realizarea unui laborator de diagnosticare a funcționării motoarelor cu ardere internă de pe autovehiculele din înzestrarea armatei. Am făcut parte din diverse colective de cercetare științifică sau le-am condus, începând cu 1982, în calitate de șef de stat major al unei unități de tancuri, în calitate de cadru didactic la A.I.S.M. și la Colegiul de Comandă și Stat Major.

Generalul stabilind tactici militare.

Adaug faptul că am făcut parte din colectivele de cercetare ale Diviziei 57 Tancuri, Armatei I și Comandamentului Trupelor de Jandarmi angajate în soluționarea unor probleme de interes major pentru sistemul național de apărare. Am participat, de asemenea, la sesiuni de comunicări științifice organizate de Academia de Înalte Studii Militare. Amintesc aici cea - de-a XXVII-a Sesiune de comunicări științifice cu participare internațională unde am susținut comunicarea „Ameliorarea modalităților de organizare, aplicare și refacere a cooperării strategice”.

Lista studiilor și articolelor publicate de generalul dr. Gheorghe Toma - primul general din Domnești - este impresionantă, ofiterul abordând cu competență și profesionalism, o gamă largă de probleme privitoare la: metoda întocmirii aplicațiilor tactice și studii privind metode și procedee de întrebuintare a echipajelor de tancuri în luptă; întrebuintarea regimentului de tancuri din eşalonul doi al diviziei mecanizate în apărare; trecerea la ofensivă a regimentului de tancuri împotriva unei apărări organizate în grabă de inamic; folosirea marilor unități de tancuri în acțiuni independente; formele de manevră adoptate de marile unități de tancuri și studii privind cooperarea subregională între țările Europei Centrale și eforturile desfășurate de acestea în vederea aderării la structurile euroatlantice; metodologia programării, planificării, întocmirii, desfășurării, unor exercitii cu tematica „Parteneriat pentru pace” etc. Numeroase și cu tematică diverse sunt lucrările, tratatele, manualele, monografiile elaborate și publicate de marele militar domnișan în ultimele două decenii. Dintre cele peste 40 de titluri amintim:

1. Manuale:

- Trecerea la ofensivă a regimentului de tancuri împotriva unei apărări organizate în grabă de inamic, București, 1983;
- Principii de întrebuintare în luptă a diviziei de tancuri, București, 1991.

2. Cărți:

- Lupta eşaloanelor tactice, Ed. A.I.S.M., 1997;
- Blindatele moderne, Ed. A.I.S.M., 1997;
- Acțiunile de luptă independente desfășurate de eşaloanele tactice, Ed. Ministerului de Interne, 1999;
- Strategia apărării totale. Prezent și viitor, Ed. Artprint, 1999;
- Tehnici de comunicare, Ed. Artprint, 1999;
- Conflictuale sfârșitului de mileniu, Ed. Timpolis, 1999;
- Acțiunile de luptă ale blindatelor în sisteme cu lucrări de hidroameliorații și hidrotehnice și în zone acoperite de culturi înalte, Ed. A.I.S.M., 2000;
- Arta operativă încotro ? Ed. Artprint, 2000;
- Sisteme informaționale militare, Ed. Ceres, 2000;
- Viitorul începe azi, Ed. Pygmalion, 2000;
- Istoria armeei tancuri din Armata României, Ed. Militară, 2001;
- Arta operativă între contrarii, Ed. A.I.S.M., 2001;
- Secretul managementului, abilitatea conducerii, Ed. Ceres, 2001;
- Managementul ordinii publice la început de secol și mileniu, Ed. Bioterra, 2001;
- Tactică blindatelor, Ed. A.I.S.M., 2002;
- Instantanee manageriale, Ed. A.I.S.M., 2002;
- Managementul instabilității, Ed. A.I.S.M., 2003;
- Provocările începutului de mileniu, Ed. Universității Naționale de Apărare, „Carol I”, București, 2003;
- Managementul schimbării, Ed. Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2006.

O răsplătă a rodniciei sale activități didactice și publicistice a fost conferirea în 1999 a titlului de membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România.

Dar în intimitatea ei, existența generalului dr. Gheorghe Toma are o aromă de împlinire familială. Cei doi copii s-au dedicat și ei carierei militare.

„Dacă se întâmplă să sune goarna, familia mea pleacă în trei structuri ale Sistemului Național de Apărare și Dumnezeu știe când, cum și în care loc ne vom întâlni”, spune ostenul Gheorghe Toma și cade pe gânduri, imaginându-și cât de frumoasă este clipa când se întrunește familia, dar în straicivile.

Un destin trăit intens, la cota marilor aspirații și împliniri profesionale.

„Privind în urmă, pot spune că sunt mulțumit de harul cu care am fost norocit de Dumnezeu. Viața mea face parte din istoria țării și din istoria Domneștilor, satul pe care-l iubesc și pe care l-am descris studenților mei ca fiind o parte din moșia Basarabilor, primii întemeietori ai unui stat românesc voievodal liber”.

Viața generalului de brigadă prof. univ. dr. Gheorghe Toma are deja o istorie ilustrată în activitatea sa militară și didactică, în numeroasele distincții naționale și internaționale (înșina de profesor „Alere Flammam”, diploma de excelență a Fundației Jandarmerei Române pe anul 2000 acordată pentru contribuția la activitatea de cercetare științifică), în cele 40 lucrări scrise, toate ancorate în procesul complex de regândire, reînnoire și restructurare a sistemului militar.

„Dacă sunt o personalitate ? Timpul și memoria gleei vor arăta acest lucru. Cert este că sunt un domnișan, ca mulți alții, ce și-a făcut datoria față de neamul domnesc din care a răsarit”.

GEORGE CONDREA

LANSARE DE CARTE LA EPISCOPIE

Toamnă superbă la Curtea de la Argeș. Palatul Episcopiei, loc cu „lărgămint”, cum ar zice maramureșanul, surdă pe sub ploapele înserării asemeni străzilor uzmate de vremea ajunsă pe prisma inimii cu miros de insomii pasagere.

În sala episcopală, pe o masă plină cu frunze și cărți, atipice cuminte, ca o regină căreia nimeni nu-i poate lua tronul, limba noastră cea română, suspinând adesea, fie într-un volum de versuri, fie într-un roman, fie într-o gramatică pornită acum două veacuri și ceva dinspre Râmnicu Vâlcea înspre localitatea domnească de la marginea Râului Doamnei.

Forfota și-a sinucis neliniștea și evlavia murmurului corului Seminarului Teologic din Curtea de Argeș a deschis festivitatea de sfințire a limbii și literaturii române, iar scriitorii blagosloviți cu harul nemuririi.

Poeta Denisa Popescu

Primul condeier suspus atenției este Marin Ioniță, unul dintre heruvimii literaturii argeșene, scriitor ajuns la ce-a de-a 25-a carte, intitulată „Intersecția lupului”. O carte de ficțiune, dar cu personaje reale, cum singur mărturisese. Încărcată de întâmplări ciudate, de ritm, de personaje, „Intersecția lupului” ne amintește de Mircea Eliade cu „La Tigănci”, ori chiar de absurdul lui Camus sau Kafka. La prozatorul M. Ioniță avem de-a face, în fapt, cu un poem în proză scris într-un ritm de insomnie nefardată, obraznic de reală.

Academicianul Gh. Păun, apostolul de suflet al Clubului iubitorilor de cultură, în neastâmpărul existenței sale, se portreizează când într-un colț, când într-altul, cu statura sa firavă, dar blajină și plină de eleganță intelectuală, urmărește, pe sub ochelari înguști, fie freacăntul mâinilor scriitorului M. Ioniță, fie gesturile și intonațiile de felină tristă ale actriței Daniela Butusina de la Teatrul „Al. Davila” din Pitești. Emoționat sau nu, academicianul, rămâne o clipă ancorat în depresia victiei, zăgrăvită, aproape mural, de poetesa Denisa Popescu în volumul de versuri, „Cele mai frumoase depresii”. Poezia ei este un bazar al imaginației, un vas cu flori aranjate ikebana, unde stările sufletești țâșnesc dintr-un suflet înfierbântat, cenzurate doar de rațiune. Mai devastatoare decât tot uraniul planetei, versurile Denisei Popescu sunt picături de imagini desprins din cotidianul de dincolo de stres și răstignite în clandestinitatea dulce a sufletului îndrăgostit de incertitudinile întimității.

Nu departe de vecernie, preotul prof. Nicolae Popescu ne-a mângâiat destrămarea cu un cântec despre busuic, nobila floare a sfințeniei noastre, pierdută într-o ziură de toamnă, fără dezmierde, zornăind a singurate.

Undeva, într-o lume a lui, fără pretenții și repetabile indiscreții,

Marian Ghiță, directorul Bibliotecii Municipale Curtea de Argeș, asemenea unui Dante părăsit în Purgatoriul, tresară la orice dans poetic al Denisei Popescu, nu fără a zămbi, din când în când, la tremurul, abia imperceptibil al cosței auri a Înaltei Domnișoare aristocrate, amantă de general anonim, deținătoare a unui premiu internațional acordat de urmașii lui Rimbaud, poetesa vag erotică, discret sentimentală, acunsă în dosul jobenului roștrilor sale, Cristina Onofre. Aproape de el, scriitorul Costea Marinou și artistul plastic Petru Cichirdan - ambii reprezentând Societatea Culturală „Anton Pann” din Râmnicu Vâlcea - tresară la fiice undă de frumusețe spirituală, ascultându-i ecoul izbindu-se de portretele solemne ale episcopilor care l-au slujit pe Dumnezeu și neamul acestui colț de țară.

„Limba noastră cea română”, cartea prof. Ion C. Hiru este rodul unei trude de peste patru decenii. O gramatică românească veritabilă având ca semn de nouitate stilul de prezentare, sufletist, simplu și plin de-o teribilă eleganță pedagogică ce îmbină stilul științific cu arta expunerii, semn că prin slovele românești nu poți umbra aiurea, așa cum fac mulți vorbitori, unii chiar de la tribuna parlamentului.

Lansarea acestei cărți aici, într-un spațiu de mare intimitate și curățenie sufletească, pare a fi o poveste de destin, ce se-mplinește după două veacuri, fiindcă - așa cum spunea scriitorul Costea Marinou - „cu 220 de ani în urmă, la Vâlcea, se tipărea prima gramatică în limba română - „Observații sau băgări de seamă asupra regulilor gramaticii limbii românești” - , de către lenăchiță Văcărescu. Ea stăbulea regulile în limba noastră cea română. Și iată, azi mai apare o asemenea gramatică, într-o capitală voievodală și scrisă tot de un cărturar. Editarea cărții s-a făcut tot la Vâlcea în tipografia prof. George Rotaru. Este un

eveniment deosebit”.

Iată că istoria se repetă. Un cărturar și omul-instituție George Rotaru, la mai mult de două veacuri de restriști și rătăcirii prin nesatul slovei daco-latine, ne-au reamintit, aici, în Țara primei mitropolii românești că identitatea noastră, de aici și de dincolo de Prut, picură în limba noastră cea română.

„Cartea scrisă de colegul meu de facultate, Nelu Hiru – spunea prof. Ileana Gârjoabă – m-a fascinat, mi-a umplut sufletul de bucurie, m-a liniștit, fiindcă ceea ce spune el, în vogă azi, folosirea multor dezacorduri, se poate auzi la orice post tv, în parlament, nu mai vorbesc în presa scrisă. La școli a scăzut interesul elevilor pentru limba română, s-a împuținat grija profesorilor pentru corectitudinea gramaticală și multe altele. Iată de ce e bine venită cartea și trebuie să nu lipsească din nici o bibliotecă”.

10 octombrie 2007. Clipa de eternitate simțită la Palatul

episcopal din Curtea de la Argeș a luat sfârșit. Au rămas ca mărturie amintirile, autografele aruncate-n grabă pe prima pagină a cărților și rândurile înghesuite în foile mai mult sau mai puțin arătoase ale jurnalelor.

Unul câte unul, iubitori ai culturii de toate genurile – scriitorii Dumitru Augustin Doman și Aurelia Corbeanu, pictorul Aurel Gârjoabă, poetul Ionel Cristescu-Muşătești, profesorii Constantin Voiculescu, Tudor Mihăilă, Cristian Matei, în fapt, un menestrel shakesperian, ing. George Cârstea, col. Marius Balaban și Ștefan Alexandrescu, reprezentanți ai Asociației Naționale „Cultur Eroilor” – filiala Argeș, epigramistul Constantin Măndruță și mulți alții – am pornit-o spre casă simțindu-ne mai încrezători în noi, mai lucizi, mai câștigați cu o fărâmă de nemurie.

Prof. GHEORGHE BACIU,
Redactor șef revista „PIETRELE DOAMNEI”

Scriitorul Ion C. Hiru

AMINTIRI DINTR-O LUME CARE NU MAIE

HAI, MOȘULE!

În celularul de la Aiud, Radu Gyr era un deținut cunoscut și tratat ca atare.

El stătea, în perioada când l-am întâlnit acolo în 1961, singur în celulă, cu absolut același tratament ca oricare dintre noi. Nu a fost uitat de „stăpânii zilei” care i-au mai trântit o condamnare de 25 de ani pentru „fascizarea pușcărilor”, pentru a sa creație poetică. Alături de rugăciune, poezia lui Radu Gyr a reprezentat o punte de salvare pentru toți cei care au purtat crucea neamului românesc.

Singurătatea este cel mai mare dușman al ostracizării. Singurătatea distruge mai rău decât foamea, decât tortura, decât frigul; este inamicul cel mai insidios. Scăparea este numai intensă activitate intelectuală. Astfel, regretatul Coposu, într-o emisiune televizată, spunea că singurătatea, dacă n-ai cu ce s-o umpli în acele condiții inumane, aduce nebulina și chiar moartea. Singura modalitate de a-ți ocupa mintea în singurătate este activitatea spirituală intensă: rugăciune, creație literară, filosofie, notații pe pereții celulelor, orice în afara de abandon.

Oamenii simpli, mulți ridicați cu grămada, începeau să urle după câteva ceasuri de izolare sau de „neagră” (celulă cu pereții vopșiți în negru, fără ferestre și cu o ușă metalică tot neagră).

Închisoarea a fost un centru de iradiere a misticii creștine. Astfel, cel ce va deveni scriitorul și monahul de la Rohia, Nicolae Steinhardt, evreu și procomunist la arestare, s-a convertit ca urmare a discuțiilor avute cu intelectualii legionari în timpul detenției. „Jurnalul Fericirii” este chiar povestea convertirii lui și a descoperirii căii regale a fericirii.

Dragostea creștină a grupului legionar și capacitatea de sacrificiu a acestora l-a scăpat chiar de la moarte.

Se poate pune întrebarea: a vrut cineva, cu bună știință, să se sacrifice, să se chinuie sau să se jertfească? Ei bine, da! Aceștia au fost tinerii care juraseră să trăiască în sărăcie și să dea totul țării și neamului.

Eu, de exemplu, am executat 40 de zile și de nopți, care sunt mai lungi decât zilele, de izolare cu frig, foame, bătaie pentru „Întoarcerea din cruciadă” a lui Radu Gyr, pe care tocmai o învățasem și copiam ultimele strofe pe coaja de săpun cu un pai din saltea.

Dacă nu erau rugăciunile și preocuparea aceea a ființei de minte, a sufletului treaz prin exercițiul zilnic, mai scăpa cineva? Personal, cred că am compus, în cap, mii de versuri dintre care, evident, am uitat foarte multe, dar aceasta era hrana zilnică a echilibrului psihic.

De altfel este știut – și noi chiar am verificat – că atunci când, cu voce sau fără voce, trupul este pus la chin, mintea este mult mai trează și sufletul mai aproape de Dumnezeu.

Venisem de la izolare. Eram terminat. Să mărsăluiești 40 de zile și tot atâtea nopți fără odihnă, cu 100 de grame de pâine la trei zile și numai în zeghe la o temperatură de minus 15 sau 20 de grade!

Fără pat, pe cimentul gol, știind că dacă ai fi îndrăznit să te culci nu te mai ridicai. Odihna? Pe „ciuci”, rezemat de zid și când simțea că te biruie somnul, repede în picioare și iarăși mars, căci oricât de groaznică ar fi viața, omul tot ține la ea!

M-am întors în celulă ca-ntr-un palat. Aici aveam, cel puțin un pat

Ilie Tudor

Radu Gyr

și o zeamă zilnică, se trăia. În două, trei săptămâni m-am întremat; nu hrana, nu căldura părelnică și ea, ci dragostea de frate cu care am fost întâmpinat de cei șase camarazi m-a refăcut. Ei mi-au dat zilnic din rația lor și așa destul de anemică.

Era prin februarie 1961. La un moment dat se deschide ușa. Conform instrucțiunilor, ne întorceam cu fața la perete, ca apoi, la comandă, să revenim. Ofițerul de serviciu, un plutonier, se protăpise în prag și ne examina pe rând. Eram cel mai tânăr și față de celelalte schelete, probabil cel mai arătos, mai în putere, deși nici eu nu mă puteam lăuda cu cine știe ce forță. Totuși:

- Tu, hai cu noi!

La încercarea mea de a-mi lua sarsanaua, locotenentul a ridicat mâna:

- Lasă, hai că vii înapoi.

Ofițerul în față și subalternul după mine. Am coborât un etaj și ne-am oprit în fața celulei 281, pe care plutonierul a deschis-o încet. Din patul de jos s-a ridicat un bătrânel bolnav. Avea nevoie să stea pe pat, dar neputând să stea în picioare s-a așezat iarăși. Era numai piele și os. Dealtfel, 99% din ocupații celebrelui celular erau niște stafii în care abia mai băcănea sufletul, singurul, de altfel, uriaș și mare, și de neînvinș.

Mi s-a părut că-l cunosc și încercam să-mi amintesc de unde. N-am reușit.

- Ajută-!

M-am dus lângă pat, l-am ridicat în picioare obligându-l să se rezeze de mine. S-a sprijinit încercând să-și păstreze echilibrul destul de precar. Așteptam.

- N-aveți voie să vorbiți. Știți, nu?

Am dat din cap afirmativ.

Zeghea îi era nouă, ca și boneta care-i căzuse în jos, fiindu-i prea mare. L-am ajutat să se îmbrace, i-am băgat picioarele în bocancii militari pe care nu i-am putut duce, erau grei, așa că omul legii, înțelegând situația, mi-a zis:

- Ia-l în spinare!

Plutonierul mi l-a pus în cârcă. Nu era greu. Am coborât încet scara și ne-am îndreptat spre punctul medical situat în capătul coridorului din partea de nord. Am mers cam 200 de metri. Ne-au preluat alți doi. Nu le-am văzut gradul; mergeam cu capul aplecat. La un moment dat, unul dintre cei doi îndeamnă:

- Hai, moșule!

La care „povara mea” răspunde prompt:

- Ce moș? Cocos! În fața inamicului roș!

Am respirat adânc, încordându-mi ultimele puteri. Mă așteptam la un sut în spate ori la cine știe ce brutalitate. Nu s-a întâmplat nimic. După câțiva pași am ajuns în fața punctului medical unde l-a luat în primire un sanitar îmbrăcat în alb. Am așteptat cu fața la perete vreo 10 minute. În acest timp mi-am adus aminte; mai mult, am dedus. Era Radu Gyr.

Mă învrednicise Dumnezeu să duc în spate firavul trup al bardului nostru, sufletul și steagul năzuințelor noastre. Avea – am aflat mai târziu – un prolaps rectal care-l chinuia. Și necesa, probabil, prezența sa zilnică la doctor. S-a deschis ușa și sanitarul mi l-a pus pe umeri. Mergeam încet. M-a strâns de umeri și mi-a șoptit:

- Mă cunoști, tinere?

- Da, domnule comandant. Ultima oară v-am văzut la sediul central, lângă căpitan.

Ne-am privit câteva clipe; eu cu evlavia și stîmca ce i-o purtam, el cu regretul că nu am putut vorbi mai mult.

Mi-a strâns cu căldură fruntea de care se sprijinea; am micșorat cât am putut pasul. Plutonierul mergea înainte. Am urcat greu scara. L-am așezat ușor, pe patul de fier, sub privirea scrutătoare a caraliului care, după ce a închis ușa, m-a luat de ureche și m-a dus până în celulă mea. Nu prea tare; am înțeles că observase schimbul de vorbă. Călcasem regulamentul. Nu m-a pedepsit. Mai erau, se pare, și printre ei oameni.

Mi-am amintit pe loc și le-am povestit celor mei întâmplarea. Ce se întâmplase; vecinul său de celulă era prof., călugăr Danca, fost redactor la „Buna Vestire” și care-l avea în grijă. Era absolvent al facultății de medicină și intra la el în celulă ori de câte ori starea sănătății sale avea nevoie de ajutor. El l-a îngrjit tot timpul cât a stat în celular dar, așa cum am aflat mai târziu, în zilele acelea era și el bolnav și reținut în spital. Așa se explică de ce l-am transportat eu. Așteptam să mai fiu chemat pentru că voiam să-i comunic cu cine mă mai află în celulă. La ieșirea la plimbare plutonierul m-a muștrat discret cu degetul, semn că nu uitase actul meu de indisciplină.

Nu l-am mai văzut de-atunci. Noi, cei mai tineri, am fost scoși la muncă în Delta, iar ceilalți, printre care și Radu Gyr, au rămas ca „nereeducabili” în zarcă.

După eliberare am încercat să-l văd, dar nu am putut. Casa-i era raspravegheată și „veghetorii” m-au avertizat:

- Nu fă prostii că te-ntorci la Aiud!

ILIE TUDOR
(din cartea „De sub tăvălug”,
Funduția Scrisul Românesc, Craiova, 2004)

PERSONALITĂȚI ALE MUSCELELUI

UN MUSCELEAN CELEBRU – MIHAI TICAN (RUMANO)

(urmare din nr. trecut)

În Spania colaborează la ziarele „El Ecco”, „El Dia Grafico”, „El Pueblo”, „Heraldo De Madrid”, „El Sol”, „La Libertad”, „A.B.C.”.

La Barcelona, pe cont propriu editează săptămânalul „Dacia” la care este director, editor, corector și autor de articole. În primul număr, care-a apărut la 21 februarie 1929, musceleanul nostru își proclamă idealul „Unirea între popoarele latine”. Aici el publică în limbile spaniolă, română, franceză și italiană.

Aici la Barcelona, Mihai Tican și-a publicat cărțile în limba spaniolă: „La Vida del blanco en la tierra del Negro” („Viața albului în țara negrilor”), „Pardidos entre las fieros” („Pierduți printre fieri”), „El hombre-mano y sus mujeres” („Omul maimuță și femeile lui”), „La donza de los canibales” („Dansul canibalilor”), „El monstrua del agua” („Monstrul

apelor”), „El iago do los elefantes” („Lacul cu elefanți”), „En el corazón de la seiva virgen” („În inima pădurii virgine”) și altele.

O vreme Mihai Tican Rumano are o funcție onorifică la Madrid ca atașat de presă. Când funcția de atașat de presă devine plătită, este numită o altă persoană cu alte merite și alte relații decât cele culturale.

În anul 1931, în plină putere creatoare, la vârsta de 36 de ani M. T. Rumano se va întoarce în patrie, devenind redactor la cotidianul „Universul” Mai colaborează și la alte publicații ca: „Ilustratia română”, „Realitatea ilustrată”, dezbătând probleme de actualitate având prestigiul gazetarului și scriitorului consacrat.

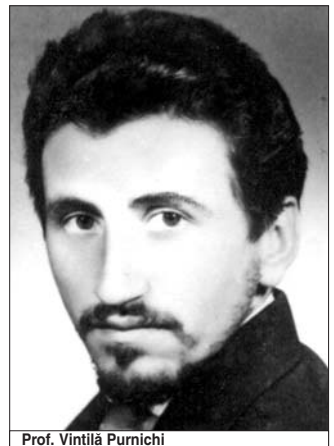
La 29 octombrie 1932 se căsătorește cu studenta la Drept Silvia Petrescu, care-i va fi tovarășă și sfătuitoare înțeleptă până la sfârșitul vieții (Costea

Marinoiu și Titu N. Berevoescu, op.cit., pag.199).

În 1934 va face ultima și marea sa călătorie în Africa de Est, în Etiopia, despre care va scrie o foarte interesantă carte („Abisinia”) apărută în anul 1935). În Etiopia este prezentat împăratului Haile Selassie I care îl va decora pentru popularitatea făcută țării sale. Cu ocazia vizitei împăratului Etiopiei în țara noastră, în septembrie 1964, printre românii dragi cu care oaspețele a dorit să stea de vorbă a fost și musceleanul nostru.

Într-o declarație făcută în revista „Secolul XX”, nr. 2, 1962 M. Tican afirma: „Neastâmpărul m-a purtat prin cele două Americi, Africa, Asia, Australia și Europa. Cel mai drag însă dintre toate (continentele n.n.) mi-a fost Africa. De ce? N-aș putea spune. A fost ceva mai presus de puterea mea de înțelegere. L-am iubit”.

(continuare în pagina 4)

Prof. Vintilă Purnichi

(urmare din pagina 3)

Istoria multimilenară a poporului nostru, frumusețile inegalabile ale țării noastre, aveau să-l atragă pe celebrul călător (spre apusul vieții) mai mult decât miracolul lumii. După cartea de debut, despre care am amintit, „Despre pământul drag al patriei mele”, în 1934 scoate o nouă lucrare „Icoane Dunărene”.

Insemnările sale de călătorie prin țară urmau să formeze volumele: „Mănăstirile noastre” și „Hoinărind prin țară” în 1971 cele două volume vor fi reunite într-o carte postumă apărută sub îngrijirea lui C. Dane sub titlul „Hoinărind prin țară”.

Despre Mușcelul său drag, despre județele Argeș și Vâlcea a scris cu caldura și admirație. Vezi: „Pitești”, „În capitala Basarabilor”, „Câmpulung-Muscel”, „Prin muntii Mușcelului”, „Spre Nămăești”, „Bâlcuți din C. Câmpulung”, „Valea Satului”, „Cetățuia” (așezarea geto-dacă de la

Cetățeni), „La Cumpăna”, „Pe Valea Oltului”, „De la Râmnicu Vâlcea spre Călimănești”, „Râmnicu Vâlcea”, „Mănăstirea dintr-un lemn”, „Govora”, „Pe sub poalele Carpaților” și altele.

Nu mai insistăm asupra altor laturi ale personalității sale prolifică. Amintim doar în treacă despre donațiile sale făcute oamenilor din mijlocul cărora s-a ridicat. În semn de recunoștință, Muzeului din municipiul nostru îi donează „o întreagă pinacotecă, numărând 170 tablouri în ulei, acuarelă, cărbone, tuș, desene și gravuri și 27 lucrări de sculptură”. Lucrările aparțin, unele, epocii clasice a picturii românești (N. Grigorescu, S. Luchian, câmpulungeanul G. D. Mirea, piteșteanul Costin Petrescu sau sculptorilor Ion Georgescu, Dimitrie Bărlăd ori Ion Mateescu, frate mai mare după mamă cu George Topârceanu), iar cele mai numeroase, școlii moderne și contemporane, ilustrată de: Lucian Grigorescu, Henri Catargi, C. Baraschi,

Oscar Han, Rudolf Schweitzer Cumpăna, Ilie Burghela, C. Ivancenco și mulți alții...

Pentru Muzeul de la Berevoești situat în localul școlii vechi din centrul satului, selecționează 120 de tablouri.

Mihai Tican-Rumano a îmbogățit memorialistica românească de călătorii ce-i are începuturile cu Nicolae Milescu Spătarul - un „Marco Polo al sec. al XVII-lea”, Stolnicul Constantin Cantacuzino, savantul umanist Dimitrie Cantemir și boierul Dinicu Golescu supranumit „primul român modern”. Paginile sale pot sta alături de cele ale marilor scriitori Al. Vlahuță, V. Alecsandri, Dimitrie Bolintineanu, Gh. Asachi, N. Filimon, Cezar Bolliac, Calistrat Hogaș sau din contemporanul nostru, Geo Bogza.

În încheiere, vorbind despre marii călători români, nu se poate să nu amintim de Ion Codru Drăguanu - plecat să cunoască „rotundul lumii”, Dr. Iurie Mitrea și Ion Arseniu călători în Mexic și Indonezia, ing. Iuliu Popper - explorator în Țara de Foc și Patagonia, Dimitrie Ghica și N. Ghica Comănești - exploratori ai Țării Somalilor, Bazil Gh. Assan - primul român în Arctica și călător în jurul lumii, Sever Pleniceanu - explorator al fluviului Congo, Ion L. Catina în Africa australă, Gregoriu Ștefănescu - remarcabil geolog, călător și explorator, Francisc Binder ce întreprinde trei călătorii în Africa, C. tin Dumbravă - glaciolog în Groenlanda, Prof. Eugen Pora în Oc. Indian pe nava „Viteaz”, Prof. Gh. Marinescu și nu în ultimul rând întemeietorul biospeologiei, Emil Racoviță - explorator al „Continentalului de gheață” (V. Hilt, „Călători și exploratori români”, Ed. Enciclopedică română, București, 1972). Se cuvine să

Mihai Tican-Rumano - portret
(Colecția de tablouri din comuna Berevoești - județul Argeș).

amintim aici între marii călători și exploratori (de arhive și bibliotecii) pe ilustrul nostru istoric Nicolae Iorga, supranumit „luceafărul istoriografiei românești”.

Mai trebuie să amintim aici și pe vestitul Badea Cârțan ce trecea prin vama „cucului” cu cărți românești la frații din Ardeal și care la sfârșitul lunii februarie 1896, după 43 de zile de la plecare intra, la pas, pe jos, în „cetatea eternă”. Odihnindu-se la poalele Columnei lui Traian, uimiti excursioniștii și vizitatorii mărețului monument al Romei vor exclama: Cum e posibil? Un dac a coborât de pe Columna!

Nu putem încheia fără a aminti și de o excursie fără precedent. Touring Club de France organizează un concurs de globe-trotteri, ce constă în ocolirea Pământului pe jos. La 1 aprilie 1910 patru studenți, Dumitru Dan, Paul Pârveu, Gh. Negreanu și Alexandru Pascu au pornit în marea aventură. În

ziua de 29 martie 1916, după 6 ani fără două zile, se mai întorcea, încărcat de glorie doar buzoianul Dumitru Dan (V. Borda, „Hronic pe glob. Nouă călătorii românești”, Ed. Albatros, București, 1983, pag. 97-121).

Un alt mare globe-trotter român, nonagenarul Neculai Ghimpu, este mai bine cunoscut în lume, decât în țara sa („Un român din sectorul 2 este sărbătorit anual în Statele Unite”, ziarul „Național”, 27 aprilie 2001 pag.2).

La 20 de ani, neobositul N. Ghimpu a făcut turul României Mari pe jos. După pensionare, la 62 de ani, a efectuat ocolul Europei (incluzând 10 țări) iar la vârsta de 64 de ani a plecat în turul lumii, străbătând 62 de țări.

Acum, nonagenarul N. Ghimpu vrea să ajungă pe jos în eterna Romă, „cetatea celor șapte coline” sau, mai recent, să mai treacă odănt Prutul la frații noștri dragi din Basarabia.

Prof. VINTILĂ PURNICH, Câmpulung-Muscel

Tablouri din colecția de artă plastică, din comuna Berevoești - județul Argeș, donate de Mihai Tican-Rumano.

PAGINI INEDITE, FAPTE UITATE

DOCTORUL GRUNAU

de C. Dobrescu-Argeș

Prevăntare

Povestirea face parte din capitolul „Călătorie în Transilvania” din cadrul „Memoriilor” lui C. Dobrescu-Argeș și se referă la prietenia sa cu doctorul Grunau, din Vălsănești.

***

Dobrescu, întors acasă și enervat iar de infamile adversarilor săi politici, căută să se ocupe cu ceva mai profund, mai serios. Și-aduse aminte de prietenul său, mai bine zis, de bunul și învățatul doctor Grunau bătrânul, care locuia de mai mulți ani în comuna Vălsănești, vecină cu Mușătești.

Doctorul Grunau, mare amic al luptătorilor din '48, cu care fusese exilat, cu care locuise laolaltă, amintea intim pe frații Brătineri și pe C.A. Rosetti; copilariseră împreună, își făuseră educația laolaltă în Paris. De aceea, Dobrescu fiind angajat de doctorul Grunau a da lecții de curs primar, în românește, fiilor săi, el avea ocaziunea aproape zilnic, a dezbate acțiunile politice, a auzi din viu grai peripectivile lui '48 în toate tainele și detaliile sale.

Doctorul Grunau, de foarte bună familie, fost doctor curant al celor mai însemnate familii din capitală, era inițiat în toate secretele clasei noastre cărmuitoare, se bucura de stima și încrederea boierilor noștri, avea apucături aristocratice în sens conservatoric, dar cu toate acestea era un înfocat brătinerist. Găsea pe Rosetti prea excesiv în tendințele sale democratice și totuși nu iubea pe conservatorii români.

Om foarte citit, un enciclopedist desăvârșit, în medicină era asemenea o autoritate. Bun la inimă, da gratuite consultații sătenilor, ba chiar medicamente; da, bolnav, bătrân, nu se căuta a servi pe toți.

Avea doctorul o frumoasă bibliotecă pe care cu o bunăvoință paternă o puse la dispoziția lui Dobrescu. Cărți de istorie, operele lui Struve, Molsen, ale lui Miguet și Thiers; cărți de literatură clasică și modernă, „Enciclopedia” lui D'Alambert, opere de știință, de legislație și opere oratorice. Aici făcu cunoștință Dobrescu, cu Mirabeau, Pitt, Fox, Robert Peel, Lord Macaulay, în fine cu Gambetta.

După ce citea operele unui autor, trebuia să facă critica înaintea doctorului, care de obicei lua contra parte. Discuțiile deveneau uneori foarte animate, chiar violente. Doctorul, un spirit foarte viu, un temperament aprins, deprins în arta de a discuta, avea profunde convingeri din lumea în care trăise, asupra tuturor acestor mari oameni. Vroia să impună vederile sale. Dobrescu, luând parca democratică a ideii, se închina într-însa și lovea și el de acolo. Cu doctorul însă, nu era de glumit, trebuia cineva să stie perfect acțiunile pentru a angaja o discuțiune. Căci, nu-i era greu să se scoale, să-ți citeze pagina pe care îți rezema argumentarea.

Lui Grunau nu-i plăcea, de exemplu, Gambetta; recunoșcându-i geniul, îi critica ideile, tactica și-i opunea pe Bismark. Dobrescu combattea ideile reacționare și egoiste ale lui Bismark și patriotismul său era exclusivist. Atunci, discuția devenea dărză: strigări, gesticulari; tocmai la timp intervenea prea blândă și liniștita doamnă Grunau, care punea capăt certe, dând dreptate la amândoi.

Astfel își petrecea Dobrescu aproape în fiecare seară, timpul, veșnic înmulțindu-și cunoștințele, întărindu-și rațiunea și deprinzându-se în arta de a judeca, de a critica, de a vorbi. De prin anii 1880-1881, continuu până la moartea doctorului Grunau, Dobrescu fuse lectorul bibliotecii acestuia, vizitându-se unul pe altul, dezbătând politica zilei, comunicându-și ce era mai nou în literatură, în artă și rămânând totdeauna cei mai buni amici, cu deosebire că Dobrescu fusese scăpat de moarte de câteva ori de doctor. În zilnic contact c-un asemenea om desăvârșit, cu o asemenea familie, Dobrescu uita toate amărăciunile vieții sale așa de agitate și de frământate și mergea înainte în calea ce apucase.

Nu trebuie a trece cu vederea faptul că doctorul Grunau se interesa foarte, de școala lui Dobrescu: vnaa adesea prin surprindere de asista la cursuri, făcea observațiile sale asupra metodei și a programului, punea chestiuni și era foarte mulțumit când constata progrese. La examenle generale dăruia cărți premiantilor și le ținea cuvântări potrivite. De religie protestant, nu arareori angaja cu Dobrescu discuții religioase, de controverse de

dogme, fiind versat în această literatură.

Doctorul era de talie mijlocie, bine legat la corp, cu ochii vii, verzi, puțin chel, cu o fizionomie energică, avea o ușoară și aleasă dicțiune, o voce puternică și o putere de argumentare susținută de solidă sa erudițiune. În relațiile sale cu sătenii, ca proprietar, era așa de drept și de imparțial, că nimeni nu se îndoaia de cuvântul său. Sătenii Vălsăneștilui aveau un cult și legenda despre el trecuse la vecini.

Cu începerea anului școlar, Dobrescu își relua conferințele sale cu învățătorii vecini, reîncepea acele șezători de colegi, în care citeau fiecare ce a scris, dezbăteau ceea ce au citit, făceau muzică și hotărâu a ține câte o conferință populară asupra viului de actualitate.

La nunțile țărănești, la petreceri, la serbări populare, pretinzându-se în aceste ocazii, Dobrescu căuta a perfecționa gustul și apucăturile, a ciopli obiceiurile, a dezgropa tradițiile, a înnobila petrecerile, a ridica nivelul recreațiilor populare, introducând, prin elevii și elevele din școală, cântece istorice, naționale, jocuri gimnastice și dansuri alese în viața publică țărănească. El vizita adesea casele țărănilor, încurajă căsuțurile, țesăturile și obiceiurile femeilor la români de dincolo și, la biserică duminica, le predica adevărilor evanghelice. Astfel, timpul și-l împletea cu aceste lucrări și nu simțea nevoia de a iesi din satul său. Cel mult se ducea, ca recreație, a-și vedea prietenul de la Poenărești, pe Nicolae Andreescu, fost coleg cu dânsul în seminar și pentru care avea cea mai vie afecțiune.

Nicolae Andreescu era o natură visătoare, o energie nedomolită, o minte ageră și un spirit scormonitor în problemele filosofice. Prim gospodar, cea mai mare plăcere a sa era de a-și primi și a-și căpăta prieteni la sine acasă. Andreescu citise din întâmplare pe Jean Jacques Rousseau și rămăsese de atunci convins că, civilizația făcuse mai mult rău decât bine omenirii. Citise și din Schopenhauer aforismele, etc. și acesta îi întărise mai mult scepticismul său. Andreescu însă, era în același timp, prin ereditate, o voință speculativă: nu uita a-și asigura bunul trai și viața pentru ziua de

Ionel Cristescu

mâine. Nu punea scrupulele moralității în alegerea mijloacelor de a se învâta. Și reușise d-a strânge câte ceva, fie pământ, fie bani, acare. În casa sa s-au ținut cele mai multe conciliabile ale micilor revoluționari munteni din Argeș și Muscel, care căutau a emancipa politicește neamul lor, pe țărani.

Andreescu era un excelent învățător, necruțând nici un sacrificiu pentru propășirea școlii sale, într-o comună așa de mică, ca Poenărești.

Bun tovarăș de luptă al lui Dobrescu, el se... (text lipsă în manuscris)... asemenea în Muscel, de se alegea membru în Consiliul Județean, și dacă moartea nu-l răpa în puterea vârstei, ar fi fost ales Muscelului, și un ales care în adevăr ar fi onorat județul său, cu calitățile sale de inimă. Moartea acestui vișuros copil al poporului, fu din cele mai dramatice: el fu lovit de dalac; muri dar, în cele mai cumplite suferințe. Cauza țărănească pierdea într-insul pe un ager și aprig luptător și Muscelul pe unul din cei mai buni copii ai săi.

Andreescu, ca adorator al lui C. A. Rosetti, însoți asemenea pe Dobrescu la prima comemorare a moartii marelui patriot și luă parte și la congresul didactic din acel an.

(Aici se termină pagina 108 din manuscris, dar nu și capitolul, restul fiind pierdut)

A consemnat,
Ing. IONEL CRISTESCU-MUȘĂTEȘTI

DIN PRESA VREMI

LA DOMNEȘTI, PRINTRE COPIII BASARABENI

Școala de gospodărie casnică la lucru

Preot Grigore Ionescu-Muscel

Câmpulung, 6 Martie

S-au scurs mai mult de două luni, de când muscelenii îndrumați de nobile simțăminte, au primit în preajma Crăciunului, convoiul micuților dezmoșteniți ai soartei, copiii goi și flămânzi ai Basarabiei.

Și astăzi mai stăruiesc în lumina ochilor noștri scene profund înduioșătoare, produse de aspectul mizeriei de necrezut în care acești copii ni se prezentau. Purtau cu ei toată groaza sărăciei din care descindeau: fata pală, mersul șovăitor și zdrențele, ce aveau pretenții de a acoperi trupul lor pipernicit. Ne vorbeau îndestul edificându-ne despre întreaga nenorocire ce s-a abătut asupra provinciei de la Nistru, spre a înțelege umanitatea gestului făcut de muscelenii cu sufletu bun.

Am ținut să urmărim îndeaproape pe acești micuți într-o lume cu totul nouă pentru ei și am căutat să cercetăm pe fiecare din cei 200 de copii, aduși în Muscel.

Am profitat de larga bunăvoință a d-lui dr. G. Tanăsescu, medicul primar al județului și harnicul președinte al

Crucii Roșii locale, care, împreună cu părintele G. Stoian, protoereșul județului, acordă bunei îngrijiri ce s-a dea micuților basarabeni, deosebită atenție și astfel, la diferite date, am pășit în pragul tuturor caselor, pline de voie bună și înțelegere, unde este astăzi adăpostit câte un copil de această, între 3 și 4 ani.

Pretutindeni s-a putut constata numai cele mai bune sentimente, pe care muscelenii le nutresc pentru temporarii lor ocrotiți și niciărei ei nu constituie o povară.

Iar copiii s-au schimbat ca prin minune, în cei mai neaoși musceleni: lepădând zdrențele lor, băieți și fete, au îmbrăcat mândrul port al Muscelului; părăsind muțenia de care erau stăpâniți în primele zile, s-au înviorat și astăzi sunt grași, voinici și frumoși, de parcă ar fi cu totul alții.

Sunt constatări culese de pretutindeni, de la Lerești, de la Nămăești, Rucăr, Slobozia, Stoenesti și Godeni, comune cu oameni înstăriți și buni creștini, unde se adăpostesc astăzi copiii basarabeni.

DOMNEȘTI

Pierdut între muscelele Doamnei, la margine de județ străjuiește de veacuri, un sat de oameni chipesi, pricepuți, gospodari și înțelegători: Domnești.

Domnești este un sat de frunte al Muscelului care, pe lângă aleele calități ale locuitorilor, a avut întotdeauna norocul unor conducători de neegalat.

Oștea credincioșilor de pildă este păstorită de un preot cu superioare însușiri sufletești și intelectuale: părintele Grigore Ionescu, care prin îndemnatice recomandări a făcut ca aici să fie luați nu mai puțin de 69 de copii basarabeni.

I-am văzut și, spre marea noastră surprindere și mulțumire, adunați cu toții laolaltă.

Era o sâmbătă când, săptămânal, la Domnești se petrece o minune: toți copiii satului implicit și basarabeni sunt încredințați, pentru toată ziua, școlii de gospodărie casnică, ce funcționează admirabil, din inițiativa și sub directa supraveghere a unui comitet local de doamne, în frunte cu d-na Luca Paul și d-na Șuta și, care are în programul său, la sfârșitul săptămânii o „zi a copilului”.

MASA BASARABENILOR

Copiii din sat sunt aduși de dimineață la școală, unde după ce elevele și maestrele școlii, le controlează și repară în primele zile, s-au înviorat și astăzi sunt grași, voinici și frumoși, de parcă ar fi cu totul alții.

La prânz se serveste basarabenilor o masă comună, dintre cele mai consistente și îndestulătoare, la care se observă și sunt îndrumați în toate regulile mesei, începând cu rugăciunea.

După câteva ore de repaus, sunt din nou întrușiți în sala festivă a școlii primare, unde li se organizează o sezoană minunată care se termină întotdeauna cu câteva lecții practice de îndemănare și lucru manual, predat de maestrele școlii.

EFORIA DOAMNA BASARAB

Prin nepretutitul sprijin acordat cu multă strălucire de d. av. Ionescu-Muscel, ministrul sănătății a întemeiat, aici, „Eforia Doamna Basarab”, instituție pentru ridicarea comunei prin cultură, unire, economie sătească, edilitate publică, băi populare, credit și ajutor.

Este o clădire impunătoare cu sală de lectură și instalații moderne de băi (actualul Dispensar, n.r.)

ȘCOALA DE GOSPODĂRIE

Născută din nevoia simțită a unei reale îndrumări gospodărești, pe care școala primară și chiar cea complementară este cu mult departe de a putea da. Școala de gospodărie casnică îndrumează fără nici un sprijin al oficialității, 220 de tinere fete și femei de toate vârstele și categoriile sociale, împărțite în câteva serii, către obligațiile absolute necesare unei soții și mame ideale.

Cu concursul d-relor maestre Maria Angelescu și Zoe Iancovici, elevelor li se dau elementarele cunoștințe de gospodărie, în ceea ce privește preparatul mâncării, îngrijirea rufăriei, curățenia casei, igiena, îngrijirea maternă, creșterea copiilor și cultura generală.

Se organizează, după cum am mai sus, o zi a copilului, căreia i se adaugă: o zi a mamei (Joi), o zi a bucătăriei etc.

DRUMURILE

Dacă cele întâlnite la Domnești pot umple sufletul de mulțumirea realizărilor ferice, calvarul unui drum mizerabil

face să regreti cu toată amărăciunea o deplasare până în aceste locuri minunate.

Plecați cu cea mai puternică și confortabilă mașină de piață, din Câmpulung, a trebuit să apelăm de câteva ori ba la niște bieți drumeti, ba la binevoitorii căruțași spre a ne împrumuta perechi de boi și cai, spre a ne scoate măcar mașina goală din noroi, noi pasagerii având de înțot până la glesne în mocirla closoasă a drumului, pe distanțe de sute de metri.

Drumul Câmpulung – Domnești care are de urcat și coborât câteva muscele destul de pronunțate, are și fericirea de a fi presărat, în plină șosea, 7 izvoare necaptate de zeci de ani.

Aceste izvoare interpun, în calea drumetului, chiar pe timpul cel mai frumos, adevărate mocirle de lut alunecos, chiar în plină pantă, ce face imposibilă o călătorie.

Ne facem o datorie de conștiință rugând pe d. prefect al județului să ia în considerație acest neajuns și să-i dea o părintească delegare.

(Ziarul „Universul”, 7 Martie 1936)

Eforia DOAMNA BASARAB - construcție ridicată în 1936.

RĂSFIND DOCUMENTELE

CERTURILE POLITICE STAGNEAZĂ DEZVOLTAREA COMUNEI

Structura sufletească a locuitorilor comunei o cunoaștem din dărzănia lor de veacuri, cum au plecat din Transilvania, moșii și strămoșii noștri, spre a-și căuta libertatea și a se așeza pe aceste locuri, unde vor fi găsit o populație mică ca număr și care a fost apoi asimilată lor.

Clăcași ai mănăstirii Argeș au muncit acest pământ și tot timpul au arătat că ei sunt creatori, harnici și mai cu seamă nesupuși față de autorități, când le impunea munci nedrepte sau dijmă mare. Toate aceste date asupra originii și structurii lor sufletești sunt dovedite cu acte vechi istorice, aflate în Arhivele Academiei Române, Arhivele Statului, Protoieriei Muscel, Primăriei Tribunalului Muscel. Nu este acum nimic, sub raport istoric, neclarificat asupra evoluției istorice a locuitorilor de aici.

Populația aceasta, cu însușirile ei, așa cum le redă mărturia istorică pe timp de veacuri, este adevărat că întotdeauna a dovedit particularități în gândirea și acțiunea ei față de toate comunele din regiune.

Particularitățile acestea erau de natură pozitivă și atrăgeau pentru locuitorii comunei o recunoaștere de merite din partea altor comune.

Cei din generația noastră (a marelui prof.univ.dr. Petre Ionescu-Muscel, n.r.), în afară de istoria scrisă a comunei, au putut să cunoască chiar generația dinaintea ei, precum și generația care a urmat după reformele de la 1864 (improprietărea clăcașilor din comună), adică generația denumită a lui Popa Niță (1826 – 1882), prin istoria orală și prin constatările directe.

Populația comunei urmând directivele lui Popa Niță, structura ei organică a corespuns în totul

acelor directive, în care ideile înaintate, față de acel timp, se văd din operele de atunci rămase în Domnești.

Aceeași populație, din generația următoare, a lăsat pe conducătorii comunei să aibă orientarea politică a comunei.

Timp de 50 ani acești conducători au dus o politică contrară concepțiilor sociale din generația lui Popa Niță, depărtându-se de elementele esențiale ale structurii sufletești ale populației din vremea lor, nedând atenție particularităților care formau gândirea politică a locuitorilor și înclinarea lor socială, față chiar de fenomenele politice și sociale în județ și din țară.

Nesocotirea acestor realități a împins pe conducătorii populației să se lege de latura negativă a politicii din țară și să se dezvolte o jumătate de veac o politică locală neconstructivă, cu agitații fără scopuri obștești, cu dezbinări ce aveau să înfrâneze o normală prosperare a comunei.

Cam după marea criză economică amintită, locuitorii comunei n-au mai arătat încredere în modul de conducere politică al celor care îi reprezentau. Așa se și explică faptul că, în timp ce la începutul afirmării generației trecute populația era împărțită în două partide politice, la sfârșitul acelei generații ea era divizată în 11 partide, așa cum s-a arătat mai înainte, partide care se războiau între ele.

Locuitorii vedeau cum se macină din prestigiul comunei lor, în timp ce în satele vecine, ca de pildă la Stănești, Corbi, Corboșori, ori în sate mai departe (Rucăr, Lerești, Topoloveni) se ridică școli noi, se construiesc băi populare, se zidesc atenee, se refac drumurile, se găsec înlesniri economice, iar la

Domnești nu numai că nimic nu se face, dar încă se mai pierde și din ceea ce este agonisit.

Comparația pe care o făceau locuitorii, între starea comunei lor și starea de înflorire în alte comune, în mod natural crea un climat de revoltă, precum și o redesteptare a lor, spre a ieși comuna din starea în care ajunsese.

Nu mai câteva din acele fapte ce sporeau revolta lor, sunt redată aici, numai sintetizat:

I. Încă de la înființarea telefonului la sate, centrala telefonică pentru comunele din regiune se afla la Domnești. În acel timp a fost mutată la Stănești, de la primăria din Domnești, pentru că în comuna noastră nu se lucra nimic.

II. Tendința era să fie mutate din Domnești și a reședinței de Plasă, a Ocolului silvic, a Oficiului postal, întrucât în alte comune se lucrează și nicio rațiune nu mai era să rămână în comuna noastră.

III. Judecătoria, care de asemenea de la înființare își avea sediul aici, urma să fie mutată la o distanță și mai mare în comuna vecină - Stănești.

IV. Peste 230 delictelor silvice erau în curs de a fi înaintate justiției spre judecare. Locuitorii comunei, lucrând în munți și păduri, au tăiat arbori în vederea aprofitării lor pe care le așteptau prin frunțașii lor politici.

V. Nu se rezolvase nici problema unui cimitir de a fi închise cimitirele de la biserică și înființat altul, într-o zonă a comunei, potrivit normelor sanitare. Frunțașii de atunci, spre a nu-și pierde popularitatea, au lăsat pe credincioși să se lupte între ei și chiar să fie trimiși în fața instanțelor penale, fiindcă se opuneau la mutarea cimitirelor, pe considerente religioase.

Petre Ionescu-Muscel

VI. Școala de băieți avea nevoie de grabnică măsură spre a nu se prăbuși etajul din aripa stângă. La școala de fete nu existau sobe, catedră, table, acoperișul deteriorat.

VII. Podul peste Râul Doamnei era spre prăbușire.

Cu alte cuvinte, comuna în ruină, iar locuitorii, în număr așa de mare, spre condamnări penale.

În timpul acesta a intrat în istoria comunei perioada anilor 1935 – 1944.

Noua perioadă a rezolvat grabnic lipsurile menționate la pct. I-VIII. Nu numai că nu s-au mutat instituții din comună, dar și altele s-au mai înființat, iar la Primărie, nu numai că a revenit centrala telefonică, dar a fost aici instalată apoi cea mai mare din județ.

PETRE IONESCU-MUSCEL

ȘTIAȚI CĂ..

Bombardamentele asupra capitalei au determinat, în cursul războiului trecut, evacuarea Bucureștiului.

Marele Stat Major al Armatei a statomicat cu Institutul Central Geografic Militar, cu întregul lui inventar, în afară de 1.000 persoane, civile și militare, cu familiile lor, să se evacueze în Domnești.

În afară de acest Institut, mai erau aici refugiați din diferite părți ale țării.

Orasul Câmpulung avea mai puțină populație refugiată acolo, decât comuna Domnești, lucru explicabil pentru o stare de război.

Mediul din comună a fost mult schimbat, prin lumea refugiată aici.

Asupra influenței sociale și economice în comună a acestor persoane din afară nu insist. În totul, a fost un noroc pentru Domnești, de a fi fost o asemenea gazdă în acele grele împrejurări.

Lumea aceea venise în Domnești, ca o repercusiune a lucrărilor din acei ani, prin care sporise prestigiul comunei. Cum școlile nu mai funcționau în mod normal în orașele mari, profesorii și elevii fiind evacuați, Ministerul a dat dispozițiuni ca în provincie să funcționeze licee provizorii sau gimnazii cu profesori refugiați în regiunile respective.

În Domnești s-a înființat un liceu complet. Profesorii refugiați erau destui, iar elevii, în număr mare, proveneau de la familiile personalului Institutului Geografic.

Astfel, a funcționat în Domnești, în mod provizoriu, un liceu complet. În nicio altă comună din județ n-a fost o asemenea liceu. Cum în regiunea Domnești nu mai era alt liceu, elevii și din satele vecine și chiar din Mușatești veneau a urma cursurile la acest liceu.

Direcțiunea liceului a fost instalată la „Fundatia-Domnești”, director fiind prof. Lavinia Ionescu-Muscel.

După încheierea armistițiului, 23 august 1944, liceul a mai funcționat încă o lună, când din persoanele străine au plecat din comună, rămânând însă o mare parte dintre ele până în anul următor.

Dacă liceul avea un caracter provizoriu, apoi înființarea Gimnaziului, în anul 1945, urma să aibă un caracter cu totul altul.

În anul 1945, Ministerul Învățământului a aplicat prima fază din reforma școlară, care s-a conturat în anul 1948, prin restructurarea întregului învățământ.

În această primă fază s-au prevăzut Gimnazii cu trei clase secundare, la orașe cât și la sate, ce purtau denumirea și de „Unice”, adică în sensul

Râul Doamnei

că absolvenții lor puteau trece în clasa a IV-a de normală, industrială sau liceu.

Se prevedeau câteva în fiecare județ. La Domnești s-a înființat în anul 1945 și a rămas în continuare și în anii următori, când celelalte din județ au fost desființate. Reforma din anul 1948 a dat alte denumiri cursurilor secundare din trecut. Ca atare, în toată țara, atât în mediul urban, cât și în cel rural, gimnaziile au devenit ciclul II al școlii elementare.

Astfel, gimnaziul din Domnești n-a fost desființat, ci a suferit doar modificarea adusă de noua structură a legii.

Va fi fost numai o întâmplare că s-a înființat

și la Domnești un gimnaziu care s-a menținut, în timp ce altele au fost desființate, în județ?

Gimnazul a luat ființă legală la data de 24 noiembrie 1945, fixându-și sediul la școala primară de fete.

La 26 noiembrie 1945 s-a făcut festivitatea de deschidere, prin cuvântarea primului director, Gheorghe Susală, fost învățator la școala primară de băieți.

Corpul didactic al primilor ani de studii, a fost format din tîrați aflați în comună și din învățatori, iar în anul al 3-lea au fost numiți și profesori secundari, director fiind prof. Alfons Popescu.

Gimnaziul a avut un comitet de conducere care a funcționat cu aprobarea Ministerului Învățământului nr.143.054/1946 alcătuit din patru persoane.

În cursul primilor ani de funcționare, Gimnaziul și-a sporit inventarul și au dovedit o deosebită pregătire elevii săi. Absolvenții gimnaziului au trecut examenul ținut la școli superioare, unde au fost prezentați în anul 1948.

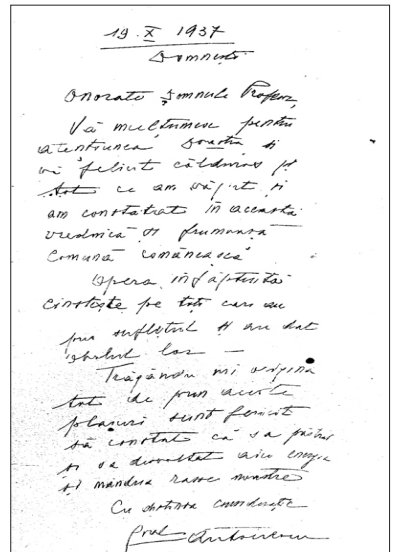
În anul 1948, sub directorul Alfons Popescu s-au înființat laboratoarele de chimie, fizică și științe naturale.

Cu anul 1948/1949 acest gimnaziu a devenit ciclul II al școlii elementare și s-a mutat de la școala de fete la cea de băieți, cu un nou corp didactic, director fiind Elisie N. Avram.

Încât, perioada aceasta a cunoscut o promovare a învățământului și prin școlile de învățământ secundar ce au luat ființă în Domnești.

În anul înființării gimnaziului din Domnești s-au împlinit 102 ani de la numirea primului învățator – a lui Nicolae Domnescu, la școala din comună. După 102 ani de-atunci, în 1945, primul director al unui gimnaziu din Domnești a fost tot un învățator – Gh.N. Susală -, după care a urmat Alfons Popescu, profesor secundar.

ISTORIA FACE PARTE DIN NOI

În toamna anului 1937, la Domnești este instalat Marele Cartier al trupelor conduse de generalul Ion Antonescu. Iată scrisoarea de mulțumire trimisă de fostul ministru de război lui Petre Ionescu-Muscel

19.X.1937

Domnești

Onoratele Domnule Profesor,

Vă mulțumesc pentru atențiunea D^{voastră} și vă felicit călduros pentru tot ce am văzut și am constatat în această vrednică și frumoasă comună românească.

Opera înfăptuită cinstește pe toți care au pus sufletul și au dat obolul lor. Trăgându-mi originea de din aceste plaiuri sunt fericit să constat că s-a păstrat și s-a dezvoltat aici energia și mândria rasei noastre.

Cu distinsă considerație, G^{ral} Antonescu

OMENI DE SEAMĂ DESPRE DOMNEȘTI

Munca din perioada 1935-1941 a răscolit adânc simțămintele oamenilor de toate vârstele. Prin fiecare casă se vorbea despre trecutul comunei, așa cum îl arăta istoria scrisă a ei, iar cei tineri creșteau într-o atmosferă de eroism sănătos.

Comuna zilnic era vizitată de străini (Prof. de istorie și geografie, din Lyon, Rierre, a vizitat, împreună cu soția comuna Domnești la data de 27 aprilie 1938. La plecare a scris impresiile sale în Registrul de ședință al Oficiului Local de Turism. Le redăm în traducere: „Am fost fericit să găsim în acest sat al României, cu ospitalitatea tradițională, transformările moderne, care, sperăm, nu vor distruge obiectivele așa de interesante și gustul artistic al poporului român”, n.r.) și cei din comună cu sufletul reținut priveau lucrurile care schimbaseră Domnești și primeau cu dragoste pe cei veniți.

În mândria oamenilor nu era nimic care să depășească vreo acțiune care să rănească alte sate ce n-au asezăminte de felul celor din Domnești.

În munca fiecărui om din comună apărea mersul lucrărilor de la instituțiile ce-i ridicau pe toți locuitorii. Ei, bătrâni sau tineri, erau la fel de nerăbdători a vedea, de pot chiar zilnic, mersul acestor lucrări. Iar iarna se întrebau „ce temelii se vor mai pune în primăvară?” Așa au trecut acei ani, printr-o muncă ce a reținut totul. Munca aceasta a unit pe toți, a topit rivalitățile din trecut, a creat perioada istorică, ce va fi cândva, pomenită des și descrisă pe larg.

La 1696, Constantin Brâncoveanu dăduse o carte în legătură cu muncile din Domnești. Iar acum, în perioada aceasta, după aproape două veacuri și jumătate, muncile din Domnești deveniseră nu o povară, ci o reținere. Muncile, de rândul acesta, nu mai veneau prin „cărți” domnești, ci se făceau spontan, din dragostea pentru comună, a tuturor.

Din toate colturile țării soseau scrișori, iar oficialitățile erau uimite de aceste lucrări

Oficiul de turism

(Revista Istorică a Comunei Domnești, colectia 1940-1943, n.r.).

Scriitorii vremii, oamenii de înaltă cultură, ca academicienii, profesori universitari vestiti, făceau constatări și felicitau populația comunei (Doi președinți ai Academiei Române – Constantin Rădulescu-Motru și prof. Ion Simionescu - au scris despre comună).

Redăm câteva constatări din din acel timp:

1. Teodor Costescu, profesor din Turnu Severin, înzestrase cu edificii culturale acel oraș. Dânsul, de departe, scrisese, (Scrisoarea este adresată de T. Costescu avocatului Ion Pavelescu, care la data de 10 aprilie 1937 era primul comunei Domnești, n.r.), laudând munca despre care auzise la noi.

2. Scriitorul Emanoil Bucuța scria la 8 august 1936 așa: „Cercetând satul Domnești, ca stațiune climaterică și organizarea Oficiului local de Turism n-am decât cuvinte de recunoaștere pentru frumoasa muncă săvârșită aici și cum nu se poate mai potrivită să pună în valoare frumusețile naturale ale ținutului și însușirile românești de gospodărie și de păstrători de datine, ale locuitorilor.

As fi dorit ca Domnești să ia inițiativa legării într-o adevărată regiune de turism și a altor sate de pe Valea Doamnei și în întâil rând a Stăneștilor, unde activitatea de trei ani a echipei regale studentești a pus între altele, întâile începuturi”.

3. Scriitorul Mihail Mora scria la 22 octombrie 1936 în ziarul „Universul” un articol despre comună, din care redăm fragmentul: „Este destul să dai o raită prin acest sat, ca să vezi și să simți, ce se poate înfăptui în mai puțin de doi ani, când se găsesc inițiative hotărâte și înțelegeri luminate”.

4. În „Timpul”, apărea la 13 septembrie 1943 un articol de fond în care învățatul Ion Simionescu, președintele Academiei Române, elogia lucrările de la Domnești. Între

altele scria că: „exemplul de la Domnești merită relevare. El dovedește pe deplin, cât poate săvârși inițiativa particulară într-un centru rural, mai ales pe lângă curajul și perseverența unei persoane, plină de dorul de a face bine, se întovărășesc și celelalte căpetenii culturale ori economice, într-o activitate, care nu poate rămâne fără urmări trainice și pilduitoare”.

5. Prof. Constantin Rădulescu-Motru, președintele Academiei Române, în anul 1941, a scris chiar prefața Istoriei comunei noastre.

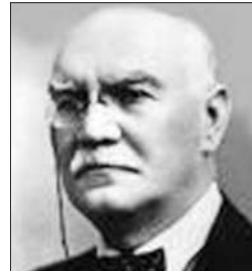
O reproducem integral.

„D-l Petre Ionescu-Muscel face cunoscut trecutul și lumea actuală a Domneștilor și da, în acest scop, Istoria veche și nouă a comunei Domnești, după ce, cu puțină ani înainte, publicase Albumul Comunei Domnești și Contribuții la istoria comunei Domnești.

Comuna Domnești, care este de frunte în județul Muscel, a fost declarat stațiune climaterică pentru fericite condiții de igienă, pe care le realizează altitudinea și împrejurările sale geografice.

Importanța ei o prezintă mai ales trecutul istoric al locuitorilor de aici și actuala dezvoltare a comunei.

Prin studiul său, d-l Petre Ionescu-Muscel, aduce un serviciu de adevărat fu al acestei comune și, în același timp, s-a dovedit ca un conducător harnic și luminat al conceațiilor d-sale din comuna Domnești.

Constantin Rădulescu-Motru

Căci, cu toată modestia d-sale voită, aceia care i-au citit cărțile, nu pot să nu simtă că mijlociul înfăptuirilor mari din Domnești este însăși Domnia-sa.

Spune la pag. 144 din Istoria veche și nouă a comunei Domnești: „Nu se da nici un nume. Munca și rezultatele din acești ani vor fi judecate de istoricul de mâine”.

Dar înaintea istoricului de mâine sunt aceia care-l cunosc și i-au urmărit activitatea de la începutul carierei și acestia, între care să-mi dea voie să mă pronunț și eu, nu-și pot amăna pe mâine judecata.

Această il felicită și-i urează întreagă izbândă!

Fă, iubite domnule Ionescu-Muscel, din comuna Domnești, o comună model pentru toată Tara Românească!”

Oameni de înaltă competență, contemporani lucrărilor din acel timp, au scris despre comuna noastră. Toate aceste scrieri sunt documente istorice ale comunei.

Prin munca de-atunci s-a cunoscut o tinerete pentru comună, o viață plină de izbândă și de nădejdi, patrimoniul de neprețuit pentru viitor.

În această reținere a comunei tineretului este continuitatea istorică.

Analizând simțămintele tineretului din perioada aceasta vom constata simțămintele active și de dragoste pentru comună așa cum reiese din corespondența unui elev

domnișan de-atunci - Emilian N. Hănescu, elev la Școala Normală din Câmpulung. Redăm câteva fragmente.

La 27 mai 1940 el scria: „Sunt elev normalist. În toate lecțiile noastre de pedagogie ni se spune să lucrăm cu perseverență și cu credință în izbânda finală a ceea ce întreprindem. Vă mărturisesc sincer că n-am văzut realiza până acum o săptămână acest ideal greu de atins. Venind în camera Div. și văzând râvna cu care lucrați pentru satul nostru, am rămas foarte mulțumit sufleteste...”

La 10 decembrie 1940, acest tânăr, care la 15 ianuarie 1941 urma să moară, scria:

„Am fost lipsit de izvorul sentimentelor duioase: mama. N-am știut ce e iubirea părinților. Am fost lipsit și de energia conducătoare a unui tată. De aceea, am intrat în viață cu foarte mare timiditate și aproape bătănd”.

Continuă și alte scrișori în care-și exprimă dragostea de sat, singura bucurie a lui, când vedea ce s-a lucrat acolo.

Tineretul de-atunci, plecat din comună la școli sau meserii, scria părinților să descrie ce lucrări noi s-au făcut în Domnești, în lipsa lor?

Corespondența din acel timp, nu numai aceea dintre rude, dar chiar dintre străini și locuitori, cuprindea în mod curent și noutăți despre comună.

Varietatea de lucrări interesa toate vârstele.

Acest lucru a fost constatat și din împrejurarea că, cei care primeau scrișori veneau cu ele la care se găseau cu inițierea construcțiilor și întrebau de stadiul lor, ca să răspundă la scrișori.

Prin dragostea de comună, cultivată de această perioadă, s-au topit rivalitățile sălbatice dintre fruntașii politici, rămânând doar altă categorie de lupte izolate contra reformelor din Domnești, pe bază de interese personale, interese ascunse sub diferite forme politice. Dar acestea n-au întrerupt munca și reînținerirea comunei, cum s-a și văzut.

PETRE IONESCU-MUSCEL

PAGINA LITERARĂ

CRISTINA ONOFRE

Născută în județul Argeș la data de 07.02.1969.

Absolventă a Facultății de Tehnologie Chimică-București.

A debutat în revista „Lucafașul” în 1992.

În 1993 i-a apărut primul volum de versuri intitulat „Pavilionul de ceai”, iar în anul următor cel de-al doilea, „Între vitralii”. În 2002 a văzut lumina tiparului „Poema 'naltei domnisoare’”, iar în 2005, „Generalul sau o iarbă înălțată până la cer”.

I-au fost publicate versuri sau cronici literare în reviste ca: Literatorul, Lucafașul, Poesis, Orizont, Zburătorul, Calende, Convorbiri literare, Cafeneaua literară, Echinox, Argeș, Amurg sentimental, Săgetătorul, Fluidul roditor, Romania literară, Tomis, Poezia etc. Poezia sa a fost publicată și în reviste franceze: *Comme en poesie, La porte des poètes, Poesie premiere, Aujourd'hui poeme, ARPA, 2000 Regard, Rive neuve continent, Art et Poesie, L'Etrave* etc.

Au semnat referințe critice Eugen Simion, Gheorghe Tomozei,

D.R.Popescu, Cornel Ungureanu, George Vulturescu, Ion Machidon, Magda Grigore, Marian Barbu, Al.Cistelean, Al.Th.Ionescu. Nici critica franceză nu a omis-o din preocupări pe Cristina Onofre: Vital Heurtebise-Presedinte al Societatii Poetilor Francezi; Michel Benard-Laureat al Academiei Franceze; Jean-Claude George-Director revista « Art et Poesie »; Giovanni Dotoli-profesor universitar, Daniel Brochard-Redactor sef al revistei Mot a Maux Andre Parinaud, Michel Benard, Daniel Brochard, Philippe Demeron, Cristophe Goarant etc.

Premii obținute: premiul I la concursul «Pe aripile poeziei» organizat de Casa Studentului din Pitești (1994), premiul I la concursul «Tudor Arghezi» - Tg.Jiu, premiul «Poetes sans frontières-2004» - Paris, pentru «Le poème de la haute demoiselle» (Poema 'naltei domnisoare') - premiu care a constat în publicarea și lansarea cărții la Paris. Alt premiu câștigat este **Prix de la Francophonie-2007 (Paris)** decernat de către **Societatea Poetilor Francezi pentru «Mon Général»**.

***

Tăcută și singură
o rază a lumii
se așează uneori pe ramuri,
în grădinile tale,
abia putând fi văzută, Generale,
luminând o parte
între cer și pământ,
acolo unde zăpada
se luptă cu armatele
aprigului vânt de miază-noapte,
deasupra pădurilor lumii,
unde ciocăntorile
se azeau
bătănd un ritm aproape uitat,
un ritm
pe care numai copacii însingurați
și călugării bătrâni, la vecernie,
sfetnicii tăi,
îl mai știau.

***

Un sihastru
era mereu lângă tine, Generale,
rugăciunile lui fiind pretutindeni :

în ramuri, pe răuri,
în iarbă și flori,
iar păsările
zburau liniștite
împreună
cu subțiri înțelesuri
întreaga ta ființă .
Un sihastru
era mereu lângă tine,
Generale...

Cristina Onofre

***

***

Cămașa ta albă
topea încet căldura câmpiei,
fața unduirea spicelor
să crească,
ele devenind gânduri ale tale,
gânduri străvezii
în care înserau
în subțirimea ochilor tăi
semintele de trifoi ale unei iubiri
semănând parfumului nevăzut
al luminii de liliac.

O ursitoare de apă
a jucat moartea sub tălpi,
rostogolind descăntece din gura
de foc
a văzduhului
și prăvălind lumina
din plinul cupei cerești,
din plinul furtunii,
în locul în care
sabia lacrimii tale de copil,
Generale,
avea să învingă timpul,
uitarea...

ION RADU

S-a născut la 14 ianuarie 1932 (primul din cei zece copii) în comuna Arefu din județul Argeș.

A urmat cursurile Școlii Medii Tehnice Industria Lemnului din Curtea de Argeș și ale liceului Teoretic din același oraș (1952-1955), apoi ale Facultății de Istorie - Filosofie din cadrul Universității București, în perioada 1968-1978 (cu întrerupere de trei ani).

Primele versuri le scrie în 1942 în volumul „Când a plecat tata”, iar debutul literar l-a făcut în culegerea „Glasuri” (1960).

A apărut ulterior în mai multe publicații (Munca, Știința Tineretului, Clubul Argeșului etc.).

A fost publicat în 14 culegeri de poezie la nivel județean și național.

A fost premiat cu locul I pe regiune la creație și locul al III-lea pe țară la Concursul „Vasile Alecsandri”, ediția a IV-a, de la Iași (1982).

Volume publicate: „Dor de casă” - versuri, „Lângă tâmplile verii” - versuri, „Dacă n-am avea amintiri” - proză (toate în 2007).

Sub tipar: „Pe apa sămbetei” - proză.

DE UNDE VIN

Eu vin din strălucirea altui timp
C-o dragoste lăsată undeva de schimb

Și-o viață-mprumutată pe-o uitare,
Cu frîgul mortii smuls din depărtare.

Eu vin cu avalanșele în mine
De primăveri și ierni și, vin cu tine.

De la-nceputul lumii ne grăbim.
Să tot plecăm mereu, să tot venim.

Și cine știe-n câte mii de vieți
Am îndurat ninsori de dimineți

Și ploii de-amurguri și omeți de noapte,
De câte ori am plâns și-am răs în șoapte,

De câte ori am fost sub alte nume
Și câți copii am semănat în lume...

De unde vin? De când? Nu știu nici eu,
Dar știu c-am fost cu tine-n gând mereu.

LA UN PRAG DE AMURG

Dintr-o mare-n furtună,
Dintr-un somn despletit,
Te vei desface poate
La un prag de amurg...

Și eu, călărind
Peste nopți fără număr,
N-oi mai ști
Încotro să mai curg...

Ion Radu

VISE PARALELE

Ieri vedeam traversele alergând
Cu greutatea trenului în spinare
Și nu se-mpiedicau unele de altele
Pentru c-aveau visele paralele...

Azi mă văd pe mine urcând
Cu lumea pe umeri spre-o altă uitare
Și, cum pașii mi-s fără margine,
Tare mă tem că mă-mpiedic de stele.

MĂ VREAU AMURG

Mă vreau amurg lăsat peste fântâni
Sau turmă-n cer cu stelele pe lăni,

De curcubeu băut dintr-un izvor,
Înzăpezit mă vreau în pisc de dor,

Și seara cântec, peste sat lăsat,
Rostogolit în clopot depărtat...

CU MINE-N FRUNZE

Am lângă mine un plop
Cu frunze mari, însângerate,
Furtunile îi bat în spate
Și cai prin el se duc galop.

Din nu știu care nord, turbate,
Zăpezi în el se scurg potop,
Și fur din lacrimă un strop
C-un cântec spus pe jumătate.

Dar plopul tremură mereu,
Că poartă-n sevă focul meu,
Durerea mea în coajă-o strânger...

Cu mine-n frunze urcă-n vânt,
Să plângă el și eu să cânt,
Să fiu eu vârf când el se frânge.

CRONICĂ DE CARTE

CITIND „LIMBA NOASTRĂ CEA ROMÂNĂ”

E toamnă cu chiciură și tristeți provinciale. Iar dorul se atipește în colțul odăii asemeni bunicului obosit de povara vremii. Scărtaie cumpenele de la fântâni, femeile își așează în cosite busuioc, semn că bărbatii au venit acasă cu rodul mușcelor despre care letopisetele povesteau întâmplări cu osmani și viteji rămași numai în amintirea tablourilor din casa cu cerdac aruncată la un leat de strada mare, cu vile și marketuri ce poartă în ele mirificul economiei capitaliste.

E toamnă la Domnești, e toamnă la Curtea de la Argeș. Numai noaptea se mai aude nechezatul cailor Basarabilor trecând dinspre Câmpulung lui Neacșu și Brașovul lui Hans Benkner înspre NOI, oștenii limbii române cu vești despre Tara Românească. Las inima să se aventureze cu dorul de limba noastră cea română și mă bucur că trăiesc aci, la marginea de dinspre suflet a primei peceți domnești.

Ce poate fi mai nobil, mai sublim decât o rătăcire haihui prin slovele gramaticii pierdute pe ulița cotidianului sub povara grea a clandestinelor săruturi ale tinerilor îndrăgostiți de alcoolul democrației ?

Noi, modernii, nu putem vorbi despre eternitate decât dacă ne sfîșim cu limba română, căci dacă ne afundăm în pragmatic ne-am refuzat orice trăire existențială, orice experiență de limbaj. Fiindcă limbajul însemnă viețuirea în clipe, ridică

George Baciu

individualul din izolare, reliefează insuficiența necesității în actul creației. Gramatica este un sens dramatic și demonic al timpului, o experiență a eternității. Ea răstoarnă preocupările omului modern aruncând subiectivitatea în trăisim. Căci drama lăuntrică are sens numai exprimată în sensuri obișnuite, la limita dintre rostire și tăcere. Nimic nu e mai rușinos decât agonia unei vieți fără gramatică. Înseamnă a trăi numai în pasiuni și a fi robul compromisului. Adică un atenuat, fără sensibilitate, cu o rațiune care vegetează și care duce nu la nebunie, ci la impotență creativă. Înărădănat în afectivitate nu putem naște o intimitate de simțire, ci o neliniște organică posedată de îndoilei ușoare cu dispoziții reci sau o alură de suprioritate. Dar superioarea reală e în limbaj, fiindcă el naște deopotrivă înțelepciunea și elanul barbar.

Citind cartea LIMBA NOASTRĂ CEA ROMÂNĂ a prof. Ion Hiru mi-am dat seama că nu trebuie să-i ascult pe oameni pentru a-i înțelege. Sunt infundați în agramatismul lor absorbitori de greutatea zilei încât niciunul nu va ști că e gata să moară. Dar dacă te înalți deasupra pasiunii sorbind rigoarea gramaticii, ținând seama de zarva cuvintelor, te poți întoarce la cortul tău având gustul înfrângerii. Iată destinul care te face liber, putând să construiești o corabie suprimând marea.

E toamnă la Domnești. E toamnă la Curtea de la Argeș. Numai în limba română e veșnic primăvară.

Prof. GEORGE BACIU

AMURG

-roman-

Avocatul, scriitor Valeriu Ion Găgiulescu, nu este la prima apariție, ca romancier, pe stelajul literaturii române. Născut într-o familie de **nenulumți**, odată cu instaurarea **dictaturii proletariului**, tatăl său este aruncat în lagărele comuniste, fiul fiind obligat să suporte iraiunile activiștilor cu șepcile în colțuri; este dat afară din școală nevoit să repete anul și multe alte restricții izvorâte din capetele bolnave comuniste.

Credința în Dumnezeu l-a ajutat să reziste vicisitudinilor și să ajungă personalitate a vieții publice, atras fiind de Muza scrisului, de frumusețea cuvântului.

După ce în romanul „...Ca floarea câmpului” împletește note biografice cu o bogată documentare revenind la o temă de circulație, **războiul**, prezentând imaginea frontului și viața târânească în condițiile impactului valorilor morale tradiționale cu principiile impuse de regimul dictatorial, acum, în toamna anului 2007 lansează romanul intitulat sugestiv „**Amurg**”. Este vorba despre asfințitul personajelor sale, pensionari din trei domenii diferite, fiecare cu povestea vieții presărată cu flori, dar și cu spini: Alexandru Varlam, profesor de muzică pensionar, Iancu Zlotescu, general în rezervă și Victor Turneanu, medic la pensie, toți trei aflându-se la tratament balnear, depănând amintiri sub teiul bătrân din curtea hotelului **Turist**, făcând filozofia eutanasiilor. Varlam este contra considerând viața un adevărat dar, generalul Zlotescu aducând argumente contrare, iar doctorul Victor Turneanu, mai ambiguu, își dezvăluie ateismul.

Tehnica folosită de autor în cele aproximativ 140 de pagini este povestirea **în ramă** sau **povestirea în povestire**, specifică marelui romancier Mihail Sadoveanu în „**Hanul Ancutei**”. Este o **ramă** a celor două narațiuni construită din prima parte când personajele se prezintă în diferite ipostaze și cea finală când pe poteca spre Mânăstirea Ciolanu cei trei se întrec în a evoca întâmplări în acest cadru natural.

Iancu Zlotescu, născut la Zlotești, își pierde tatăl în luptele de la Debrețin, curând își pierde mama nevoit fiind să ia viața în piept. Termină ca premiant Școala Militară de la Breaza, urcând grad după grad, trecând în rezervă general numind armata **știință militară**. Copleșit de amintiri trece în revistă iubirea lui pentru Elena, pentru fiul său Radu. Dintr-odată se consideră degradat fizic. Soția Elena, grație unchiului său general, medic, este angajată la spitalul militar. Iancu era în corpul de control al Statului Major. Când totul mergea bine este nevoit să divorțeze. În viața Elenei se cuibărește ceistul Spitalului Militar, Costel Moisescu, căruia farmacistul îi pune la dispoziție o bandă înregistrată cu vocea fostei iubite a generalului, evreica Miriam Wolf. Securitatea interpretează 10 cuvinte din înregistrare. Iancu suportă interogatoriile securității ca un adevărat militar. Costel Moisescu urmat de Elena este mutat în provincie.

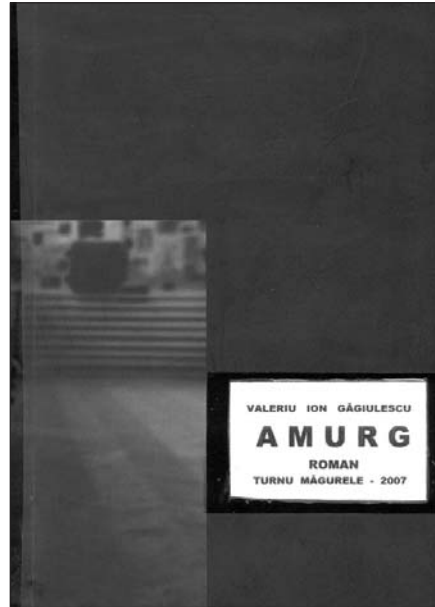
Alexandru Varlam avea 70 de ani. Fiind un bun bariton continuă să predea muzică la Seminarul Teologic.

În 1956, ultimul an de studenție, a fost arestat

dezaprobând politica Kremlinului vis-a-vis de mișcările din Budapesta. Este schinuit de securitate, obligat fiind să scrie în declarații ce doreau uneltele comuniste. Simțea povara minciunilor, pe seama unor nevinovați, forțat de demonii securiști. Bătut, cu fractură nazală și antebraț drept, Varlam nu a putut

mare, lucruri de preț ai cărei părinți o sfătuesc să nu se grăbească. Victor devine un fel de lider al urbei, înființează chiar o orchestră simfonică. O familie care nu duce lipsă de nimic, dar boala de diabet a Danielei o supără.

Cei trei protagoniști pensionari, despre care Valeriu Găgiulescu ne spune

deveni informatorul securității. Muncеște pe șantierele din Făurei și de pe Valea Buzăului. Nu s-a căsătorit. După 1989 devine profesor la seminarul din Buzău.

Doctorul Victor Turneanu, orașean get-beget, dintr-o familie cu opt copii, termină medicina la Cluj devenind medic chirurg. Se căsătorește cu Daniela, colegă la stomatologie, dintr-o familie înstărită din Turda, cu casă

total, se află două săptămâni la Monteoru, la recuperare, în apropierea mânăstirii Ciolanu. Hotărâsc să viziteze vulcanii noroioși de la Berca, duși de mașina luxoasă a doctorului până la Ciolanu de unde doresc să meargă pe jos, 6 km până la mânăstire.

Într-un loc de odihnă descris cu profesionalism de către autor, cei trei hotărâsc să depene fiecare câte o întâmplare, urmând **rama** ultimei părți, **povestiri în povestire**.

Profesorul Varlam relatează întâmplarea tragică a pilotului Păiș căzut cu avionul, salvat de o satră de țigani și obligat prin jurământ să treacă la legea țigănească sub numele Lixandru Mortu, iar între țigani porecla Strâmbu. Învață toate relele țigănești. S-a căsătorit cu Baineta, fiica bulbașei. La lanca taie gâtul poștasului și îi fură geanta cu pensiile IOVR. Ce a făcut când ajunge în satul natal Șuțu, aflați dumneavoastră citind romanul.

Doctorul povestește altă întâmplare cea în care protagoniști erau Mircea și Elvira Gospodaru. Elvira este găsită moartă în apartamentul ei. Doctorul este chemat la expertiză. Jurnalul zilnic în care bătrâna notase totul dezleagă multe enigme pe care vă las să le aflați. Oricum, fiul său datorită soției, uită că Elvira îi este mamă, refuzând să vină la înmormântare pentru a pleca la Nisipurile de Aur. Finalul jurnalului este semnificativ: „Nu merităm această soartă”.

Generalul se lasă rugat, totuși cu tristete și oftaturi începe toarcerea caierului, tragedia familiei lui Vasile Dobre, bunicul prietenului, viitorului general, Iliuță. Bunicul deseori povestea nepoților crâncenele clipe ale războiului sub comanda generalului Dragalina. Primise *Virtutea Militară* pentru acte de eroism, după 1944 fusese băgat la chiaburi și o parte din casă confiscată. Iliuță nu putuse să facă facultatea din cauza **dosarului**, surorile date afară din internatul liceului din Roșiori. Soarta lui Tudorică a fost crudă în urma criticilor aduse comunismului și

neaderarea la înființarea GAC-ului. Ce s-a întâmplat aflați dumneavoastră.

Ajunși la Buzău, generalul propune celor doi să-și îndrepte pașii spre un local la o friptură și un păhărel. În jurul mesei într-un restaurant de lux, se manifestă neliniștiți că nimeni nu-i bagă în seamă pentru a le lua comanda. Generalului, după clipe de așteptare, îi sare mustarul și vorbește răstit chelnerului, care cu sfială îi spune șoptit că la separeu se află șeful cel mare, Costel Moisescu, patronul unui lanț hotelier și de mari magazine.

Trecând pe lângă masa lor fostul securist i-a privit pe fiecare în fundul ochilor, trei osândiți ai fostului slujitor al comuniștilor.

Făcându-i-se scârbă de cele văzute, amintindu-și destinul, generalul se ridică de la masă și plecă. Se ridicară și ceilalți doi.

Doctorul Victor Turneanu îl cunoaște pe fostul securist, comandatul securității din oraș care reușește prin șantaj să-l facă informatorul lui. Apogeeul dominării securistului, mizerabilului Costel Moisescu care este surprins deasupra soțului de către Daniela care face infarct în baie.

Cum ar fi putut spune profesorul care cândva fusese anchetat, bătut, schinuit și dominat, făcându-l sclavul său și autor al unor fapte abominabile.

Cum puteau cei trei povesti unul altuia întâmplări cumplite, pagini negre din viața lor înscrise tragic și provocate de securistul Costel Moisescu, azi, proprietarul unor lanțuri de hoteluri și magazine. Și așa povestea ia sfârșit.

PROF. ION C. HIRU

MARȘUL K.K.-NARILOR

În București funcționează, de ani buni, un ceneclu literar specializat în excreții corporale de tot felul, de la simpla transpirație ori respirație divers mirositoare până la mucozități ori excreții propriu-zise. S-ar putea crede că ceea ce ați citit mai sus reprezintă o ieșire pamphletară, dar eu nu fac decât să descriu cât se poate de exact ceea ce există. Acest ceneclu are sediul la Muzeul Literaturii Române, uneori se mută la Uniunea Scriitorilor, Sala Oglinzilor, își desfășoară sedințele săptămânal miercuri seara și a editat, deja, câteva volume groase cu producțiile membrilor săi însoțite de critica criticilor aferenți. Aici s-au consumat și unele polemici interesante, aici s-a lansat „*currentul*” literar al „*fracturiștilor*” (adică: între literatura mai vârstnică și cea tânără nu este o ruptură, ci doar o fractură, membrele se pot îndeprta prin punere în gips ori cu ajutorul atelelor; un alt înțeles: fragmentul e totul, lumea e făcută din bucăți și bucățele), apoi teoria „*poemului utilitar*” (implicând utilizarea fizică a hârtiei ca servetel de șters pe botșor ori în alte părți ale corpului după ce poemul scris pe ea a fost digerat) – și în

general aici se face multă textologie, se exaltă libertatea corporală a ființei, se expune în secvențe poetice trecerea hranei, prin bucurie și fericire, în fecale. A se face diferență: dansii și dânsule nu se interesează de sex și alte chestii lumești – ci de arderi cu sentiment și cu artă. Nu-i interesează, așadar, relația – ci individul. Volumele ceneclului stau măturte, astfel că nu insist.

Vreau să spun, însă, că acest ceneclu se cheamă „*Euridice*” și se reazemă în paradigma mitului lui Orfeu. Îl reamintesc. Orfeu, cântărețul trac care cânta atât de frumos încât făcea pietrele să se miște și îmblânzea fiarele pădurii, avea o iubită, pe Euridice, care a fost mușcată de un șarpe și a murit. Cântărețul a mers în Infern, la Hades și Persefona, i-a vrăjit cu melodiile sale – iar aceștia i-au promis-o pe fată punând, însă, o condiție: să urce la suprafața pământului fără să se uite înapoi către umbra care-l urmează – altfel, drumul ei va fi curmat. Orfeu a acceptat, s-a ridicat cântând din adâncurile Infernului – dar când mai avea foarte puțin până la lumină n-a rezistat tentației și a privit peste umăr.

Atunci umbra Euridicei care-l urma s-a dizolvat, s-a reîntors în lumea infernului – iar Orfeu a ieșit singur și trist rămânând să-și plângă toată viața dragostea și eșecul: cu aceste cântece de jale mișca pietrele din loc.

Mutatis mutandis, Euridice este Poezia însăși confiscată în contul umbrelor – și fiecare ceneclist devine un Orfeu de ocazie încercând s-o readucă din Infern. Eșecul este garantat de mit (paradigmă), problema este cât de adânc poate fiecare să și-l plângă.

Problema este că acest grup al „*fracturiștilor*”, „*utilitariștilor*” etc. și-a propus scopul nobil, cavaleresc, de a...vidanja Infernul. Ei consideră, desigur, că zona de jos este tărâmul miasmelor, haznaua lumii – și vor s-o golească oarecum cu polonicul sau în căușul palmelor.

Avem de-a face, așadar, cu o teorie, cu un mit, cu o implicare pedagogică chiar în asanarea bălților de sub noi. Acest „*infern*” ambulatoriu între Muzeul Literaturii Române și Uniunea Scriitorilor din România are chiar o familie domnitoare în centrul său, Dl. Hades și D-na Persefona sunt despoți luminați foarte

Prof. dr. Nicolae Georgescu

calmi, răbdători, acordă fiecăruia șansa, îl miroase și-l rănduiește pe fiecare în rolul de Orfeu – și sunt înconjurati, ca în mit, de Cerber și alte animale de casă, critici acerbi

într-un cuvânt, astfel că limbajul este de-a dreptul instituționalizat. Tinerii „orfeii” nu înțeleg mare lucru din experiența pentru care stau la coadă - dar vârful de jos al piramidei infernale se ascute tot mai sceptic în credința că haznaua nu poate fi goliță cu nici un chip. Cum să golesti un rău ale cărui izvoare sunt veșnic vii - chiar dacă nu constau în ape limpezi, ci tulburate cu „bios”?

Acest experiment literar (experimentul nu se știe ce dă, nu este o experiență care verifică ceva deja cunoscut) nu este unic, adică nu se consumă doar în cultura română. Francezii l-au consumat de câteva decenii (San Antonio) și efectul său mai larg (dacă se poate spune așa) a fost că, pe măsură ce instrumentele civilizației se tot rafinează, cuvintele mai

păstoase și chiar cele foarte urâte au reușit să se instaleze în limbajul comun. Asta îi aduce aminte omului ca om, ființei generice, de lucruri simple și vechi: că oricât și-ar sofisticata existența tehnică - viața biologică se desfășoară printre excreții corporale. „Curentul” ca atare poate fi înțeles ca un refuz al civilizației excesiv sofisticate. Rezultatul său, adică aceste poezile infernal-excrementale care umplu tomuri masive de hârtie velină ori pagini de reviste literare altfel stimabile, nu este estetic, pentru că estetica vine de la haină, vestă, înseamnă formă, eleganță etc. El, ca rezultat, are o altă însemnătate socială: desparte lumea elitistă de „vulg”, adică face din așterneri pe hârtie semne de recunoaștere. Instituie o „sectă”.

Prin anii '70 ai studenției bucureștene se cânta în cârciumi de margine acel marș triumfal care poate sta în fața laboratorului de creație al noilor elite scatologice. Vi-l reamintesc, și îmi pare rău că nu știu notațiile muzicale ca să vă învăț și cum se cântă. Sunt sigur, însă, că melodia vă vine în minte sigură. " *Natura asta ne-a-nvățat de toate : / Pentru stomac făcu pe bucătar / Pe croitor s-avem ce pune-n spate, / Iar la veceu făcu pe k.k-nar. // Și ca să nu se irosească / Nimic din tot, nimic din tot ce e mai bun / Ei merg haznaua s-o golească / Și cântecul, și cântecul așa îl spun : // Trageți la pompe / Haznaua s-o golim / Și cui nu-i place, cui nu-i place / Să ne pupe unde știm. // Trageți la pompe / Să pută împrejur / Și cui nu-i place, cui nu-i place / Să ne pupe drept în k...."*

Faptul că acest cerc de tineri aspiranți la republica literelor este ținut bine între zidurile unor instituții respectabile - și, mai ales, faptul că Dl. și D-na Hades au în mână toate frâiele este salutar. Chestiunea ar putea deveni periculoasă dacă s-ar extinde, adică dacă ar deversa - dar, după cum se aude, istovitoarele munci an(u)ale au început să-și arate roadele: cenaclisții sunt tot mai puțini (unii dintre ei - auziți colea: s-au călugărit pur și simplu, de-adevăratelea: cu rasă și canon). În rest, așa cum de ani întregi nu i se acordă importanță, mai poate fi ignorată un timp, cu speranța că elanul se va stinge de la sine, în sine, ca fasolea bătută după ce-și strecoară aerul prin mămăligă.

Prof. univ. dr. NICOLAE GEORGESCU

REPORTAJ

MARAMUREȘ - ÎNTRE LEGENDĂ ȘI REALITATE

Tineri din localitatea Sârbi cu familia Rotaru.

Un drum în Maramureș nu poate începe decât din dorul de a te simți la tine acasă. Fiindcă pe acest continent ciudat, cu sate care se întind uneori pe o suprafață cât răbdarea românească vremea are altă scurgere, florile se îmbracă în sărbătoare la fiecare atingere, singurătatea miroase a buciom, iar istoria coboară pe fiecare povârniș înconjurându-te ca-ntr-un altar miruit de dacia liberi.

Maramureșul e o „credințioșenie în perenitatea neamului, o evlavie a lumii. Din trupul și din din duhul Maramureșului să învățăm o rânduială spirituală”, spunea cândva Ioan Alexandru.

Iată de ce, Societatea de Științe Istorice din România și Asociația de Vexilologie „Tricolorul” au purces a organiza, în perioada 15 - 27 iulie 2007, Cursurile de Vară ale

profesorilor de istorie în Maramureșul istoric, biografia fără portofolii a românismului tăvălit, din când în când, de conjuncturi elaborate ad-hoc.

Am găsit Maramureșul tăcut, dar sublim prin vestigiile sale, unele fapte au fost uitate chiar de oamenii care le-au făptuit sau de cei care le-au trăit ca martori, tocmai că au fost atâtea câte s-au petrecut. Așa că nu mai este de mirare că ne-am hotărât a ne apleca, cu răbdare și dragoste asupra celor nescrise încă - bisericuțe din lemn, o masă cu tăbla mâncată de carii, o cruce cu literele memorate de vreme, un memorial cu celule sinucise la marginea de dinspre sfințire, un steag arborat pe prîvodul duminicilor de rugăciune ori un cântec rostit cu jale în ograda mărginită de patimi a românilor,

Complexul monahal Bărsana.

uitați de ceva ani, dincolo de Tisa - sau nu îndestul de lămurite.

Așadar, cercetători ai istoriei (22 de profesori din 14 județe, din Republica Moldova - Ala Gherman, Angela Muntean, Nina Ursu și familia Ion Negrei - din Republica Moldova, familia Mihail Kiryazov din Siliștriu) ne-am început periplul maramureșean la Baia Mare, convinși de rostuirea destinului ce ne-a fericit cu aroma fără egal a unor fapte pe care puțini le pot trece ca împlinire a existenței lor.

Martorii acestei treceri prin legenda și adevărul Maramureșului au fost prof. univ. dr. Ioan Scurtu - președintele Societății de Științe Istorice din România, prod. univ. dr. Nicolae Adăniloie - președintele de onoare al Societății, conf. univ. dr. Mihai M. Andreescu - trezorerul și organizatorul acestui superb itinerar istoric, prof. George Rotaru - președintele Asociației Naționale de Vexilologie „Tricolorul”, finanțatorul principal al cursurilor, omul-instituție, nelipsit de la orice manifestare cu caracter istoric și cultural, veșnic luptător, „născut și nu făcut”, pentru trecerea în file de cărți a multora dintre însemnările triditorilor muzei Clio, lector univ. dr. Ilie Ghergheș - istoric al Maramureșului și președinte al filialei Maramureș a S.S.I.R.

Și dacă prima frază din jurnalul de

călătorie a fost scrisă în capitala județului Maramureș, următoarele aveau să descrie impresii, observații, uimiri și îndoieli despre Târgu Lăpuș, complexul monahal Rohia - unde ne-am amintit de Nicolae Steinhardt -, Satu Mare, Carei, Băile Tășnad, Porolissum, Sălsig - localitate ce-și măsura frumusețea în fântânile cu ciutură din curtea localnicilor, ce se plecau spre pământ și apoi se ridicau spre cer ca niște lungi gâturi de cai, Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” - citadelă a culturii, deopotrivă, băimărene și maramureșene, „cea mai modernă, utilizată, frumoasă dintre instituțiile de acest gen din România”, după triditorilor muzei Clio, lector univ. dr. Teodor Ardelean, un moigrădean neaș, cu o statură impozantă ce-ți amintește de Mihail Sadoveanu.

(continuare în pagina 10)

Palatul culturii din Sighet.

Casa memorială Ioan Mihaly de Apsa.

REPORTAJ

MARAMUREȘ – ÎNTRE LEGENDĂ ȘI REALITATE

(urmare din pagina 9)

De-l asculți crezi că niciunde nu-i mai „mândru” ca aici, în dosul țării, la răspintea dintre România cu suflet și cea fără suflet românesc.

Am continuat îndrăzneala de a tulbura România cu suflet la Șurdești, Șișești, ne-am întâlnit cu duhul lui Vasile Lucaciu, Petrova – unde Ilie Gherghes a așezat o cruce întru slava trecutului și neuitarea prezentului și unde am dansat cu „fătucile” roșii în obraji ca un măr de Domnești -, ne-am întristat la Memorialul Sighet și am lăcrimat în celula lui Iuliu Maniu, am sângerat cu fiecare durere povestită de zidurile „celulei negre” și ne-am rugat o clipă în capela ridicată în memoria eroilor anticomuniști.

Într-una din zile, moaleșă și parcă ucisă de dogoare am trecut Tisa – pe la Sighet – și am colindat prin satele românești trecute de istorie în componența Ucrainei – Slatina, Așa de Jos, Așa de Mijloc -, ne-am oprit la o crăsmă în „Prund” pentru a ne usca cămășile udate de emoția revederii cu frații de peste istorie. Undeva, într-o biserică, Iisus Hristos veghea din altar înconjurat de drapelul tricolor. Un fior ne-a încercat pleoapele pentru o vreme.

Nu mai salina de la Slatina (Solotvino- în limbajul oficial) ne-a mai alungat nostalgia, probabil și pentru că la cei 310 m adâncime, impresurați de întuneric, numai la lumina lămpaselor, aveai senzația de trecere într-o altă lume. O lume unde banul se câștigă greu, iar buzele au gust de sare. La amiază, la casa profesorului Ion Huzău, o masă cât la ospețele împărătești ne aștepta aburind a bunătați specific românești cu vin de-ți trosneau urechile și vegheață de tricolorul așezat cuminte, tocmai la centru. Ne-am potolit foamea și pentru a ne potoli dorul am cântat, am dansat, am îmbrăcat costume maramureșene, ne-am sărutat obraji fierbinți. Mai spre fundul grădinii imense, cu miros de iarbă proaspătă și multe flori am urmărit cu sufletul la gură un dans românesc jucat admirabil, ca la 1918, de colegii mai tineri, Angela Muntean din Basarabia și Andrei

Mocănița

Popete-Pătrașcu din Gorj, împodobit cu straiile maramureșene purtate de părintii gazdei, cu decenii în urmă la nuntă.

A doua zi, am plecat la Săpânța, am răs în hohote la „Cimitirul vesel”, am privit cea mai înaltă mânăstire din Europa și ne-am pregătit seara pentru excursia ce va urma la Vișeu de Sus.

O nouă aventură ne aștepta pe Valea Wasserului – Mocănița. Turiști români, turiști străini, localnici și imagiunea unui vest sălbatic cu specific românesc.

Înainte de finalul călătoriei prin Maramureș am poposit la radio Sighet, post înființat în 2000. Aici, directorul postului, Dorel Todea, prof.dr. Nuțu Roșca, istoricul Alfred Mozolic, prof. Ion Huzău și redactorul Gioni Popescu ne-au ținut o adevărată lecție de istorie despre Sighet, daci și români

maramureșeni. Tot aici s-a lansat „Studii și articole de istorie LXXII”, 2007, editată de Grupul Editorial Rottarymond & Rottarexim S.A., sub egida Societății de Științe Istorice din România, lucrare tipărită cu cheltuiala prof. George Rotaru.

La finalul cursurilor, în prezența îndrăzneței primăriei din Sighet, prof. Eugenia Godja, am sorbit, pentru ultima oară, desigur, un pahar de horincă și ne-am despărțit cu greu, fiecare participant întorcându-se la treburile zilnice.

O vorbă a locului îmi persistă și acum în memorie: *istoria Maramureșului este scrisă în lemn și piatră*. Superbă zicere, creionată în paginile unei cărți apărută, nu demult, la editura „Rottarymond & Rottarexim S.A.” Râmnicu Vâlcea.

Nu ne-a urmărit gândul de a da replici cuiva, cu atât mai puțin lecții, celor de astăzi sau celor de dinaintea

noastră. Dar vremurile vin peste noi cu alte izvoare, cu un alt fel de a citi mărturiile deja știute, așa încât ne-am învrednicit a ne asuma riscul de a gândi, uneori, altfel decât au făcut-o înaintașii noștri în ale istoriei Maramureșului. Fără răutate, fără ranchiună, dar și fără pretenția că vom spune numai și numai adevărul, pentru că de ascuns adevărul noi nu ne vom învrednici a o face. Am scris cu speranța că dvs., cititorii, veți acorda drept de cetate ideilor noastre,

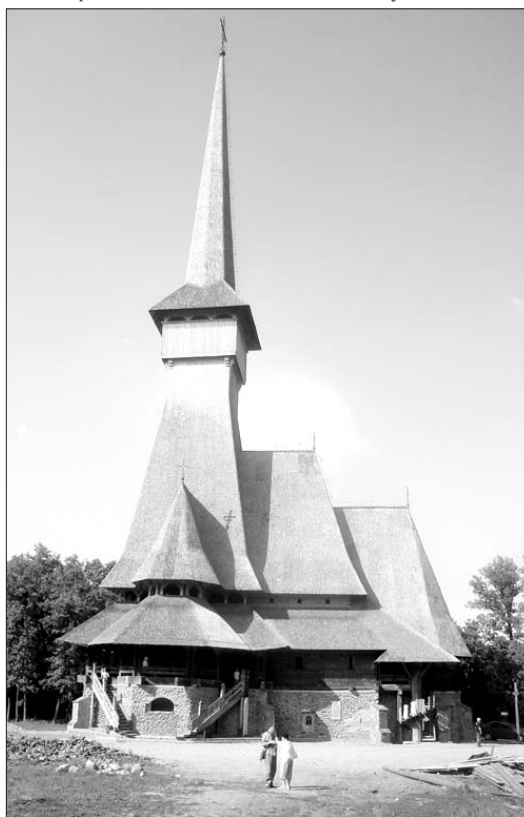
sentimentelor și felului nostru de a gândi istoria acestei „țări”, „țară” pe care și noi o iubim, cel puțin la fel de mult ca și dumneavoastră.

Și dacă, totuși, nu veți fi de aceeași părere cu noi, aveți la îndemână două posibilități: fie să scrieți dvs. despre istoria Maramureșului, fie să considerați o poveste, căci așa cum spunea I.G. Duca, „România e țara tuturor legendelor”.

Prof. GEORGE BACIU

Biblioteca Petre Dulfu din Baia Mare.

Biserica de lemn de la Peri.

AM PRIMIT LA REDACTIE

SCRISOARE DESCHISĂ

Curătenia, la sate,
E tradiție, se știe!
La Domnești, ca-n altă
parte,
Nu putea altfel să fie.

Gospodarii au pubele...
Cine a putut să-și ia.
Dar ce faci cu toate cele
Aruncate pe șosea?

Un container pe rotile,
Dat cu bronz, stă impozant
La răspântii, multe zile,
Cu un lacăt... protejat

Și dacă cutezi să treci
„Puțul sec” din Perișor
Șanse ai să te îneci
În gunoie, prea ușor.

Și pe râu, în jos, tot zoaie,
De borhot și altceva,
Peturile curg șiroaie
Umplând toată Țarina.

Vasile Răvescu

Stațiune de odihnă
Pentru aerul curat,
Nu știm pentru care vină,
Satu-n fum stă sufocat.

Ne-ntrebăm cine să miște
Trebile astea obștești
Duse până-n Mălăiești,
De nu poți să le oprești ?

VASILE RĂVESCU

TERAPIE CU MECULTISME

CANDIDEZ LA „BUNE ȘI NEBUNE”

(Fustă mini, decolteu cât cuprinde,
buric gol, fard exagerat. Vine la
microfon, se uită la ceas)

Ei nu, că serbarea asta chiar mă
deranjează. Cât or fi vrând să tină?!

Începe discoteca peste câteva ore și
plec de-aici oboșită și plină de draci.
Mă enervează și pantofii ăștia. Ambiția
lu' mami!... „Mie să nu-mi treci într-a
șapte cu toate joase. Nu mă deranjează
că merg pe cinci, pe șase, nu mă
deranjează că fumezi, e viața ta. Din
partea mea tot sprijinul financiar.

Taică-tu cu ale lui, știi bine că nu se
amestecă. Trusă de fard ți-am luat,
parfumuri... slavă Domnului, din cele
mai scumpe, elegantă ești, atât te-am
rugat și-mi pare bine că m-ai ascult, să
nu intri în clasă ori în cancelarie cu
țigara aprinsă. Ai trecut într-a VII-a,
acum ești mare.” Așa-mi zicea mami.

Nu prea mă omor cu cartea, că asta
dăunează la inimă și ce e mai grav,
strică tenul. Mai ales că eu visez să mă
fac TOP-MODEL. De când aveam șase
luni și trei zile.

Așa-i place lui mami cum știu eu să
merg ca la parada modei... la uitati-vă,

asa-i că fac talente? Exersează în fiecare
zi câte trei ore.

Și văd eu bine, am o evoluție...
super. Abia aștept să termin cu școala
asta, să mă mai fățai și prin liceu vreo
patru ani, oi lua Bacu nu l-oi lua și-apoi
să mă lansez. Știi unde? La televiziune.
Asta e planul meu. Găsește mami o pilă.
Să m-agăte la „METEO”. Că de la
„METEO” au pornit toate farfuzele alea
care se dau mari cu „zic-zaga-zuga,
zic-zaga zuga zaga” și cu „lele lele
etc...”

Parcă mă și văd: „Stimați
telespectatori, în Europa vântul suflă
de la est la vest (crăcănându-se). Așa
cum sunt eu de frumoasă, așa va fi și
vremea la București. Soarele va
străluci ca rujul de pe buzele mele și va
încălzi inimile ca flăcările din ochii
mei.

Priviți-mă de jos în sus. Așa va fi și
vremea de la sud și până la nord.
Priviți acum harta! În est și în vest
căldură moderată. La mijloc sunt eu.
Vă dați seama, în centru va fi
caniculă.”

Apoi, pac sus un regizor. Asta-i prea

bună mă pentru „METEO”. O mutăm la
„Bune și nebune”.

Și atunci să mă vezi. Și, mai ales să
mă vadă profesorii mei de la Domnești
care nu mă scote-au din cinci și din
șase. Să vadă toți ce talente absconse
zăceau un fundul meu.

Și încă n-ati aflat nimic. Abia acum
urmează senzaționalul.

Încă un pas și mă voi cocota...hai,
ziceti, cine ghicește, o... nu...mă voi
lansa-n politică frate. Care Mona, care
Muscă, care Elena Udrea, „cioc mic”
acum sunt eu la putere, așa o să le
zic.Cu șarmul și cu fizicul meu, cu
strategiile mele diabolice, top lângă
Bănescu. Iar dacă ne-o ține Bunul
Dumnezeu sănătoși și n-om muri toți de
gripă aviară, mă voi întoarce la voi și
voi declara Domnești oraș. Luați bine
seama la mine că atunci când voi fi
blondă, blondă prezidențială... (privind
ceasul) șase ore până la discotecă.
Doamne, unde mi-am lăsat eu țigările?!
Așa le am aici (arată spre sân).Vai, cât
de bucuroasă mă simt c-am trecut clasa.
Am promovat! V-am pupat!

Prof. MARIAN MECU

VIAȚA CULTURALĂ DOMNIȘANĂ

(urmare din nr.trecut)

În cele ce urmează vom
rememora principalele evenimente
culturale care au marcat anii 1971-
1980.

a) 1972 - inaugurarea, sub egida
Societății Culturale „Luca Paul” (
înfiițată în 1971 avea ca președinte
pe dr. Teja Papahagi, vicepreședinte
- prof. Ion C. Hiru, iar ca secretar pe
prof. Mihai Mitulescu) și cu sprijinul
graficianului domnișan, Ion Sușală, a
„Muzeului permanent de artă
plastică medievală și
contemporană”, primul de acest gen
din țară în mediul rural. Au fost
expuse 40 de lucrări - pictură,
sculptură și grafică - donații ale unui
număr de 24 de artiști plastici din
București și Pitești.

b) 1973 - înființarea cercului de
arte plastice, participanții fiind elevii
școlii generale pasionați de „vraja”
penelului. Coordonatorul cercului a
fost profesoara Angela Crăciun care
a reușit să organizeze cu „micii
artiști” expoziții de picturi pe sticlă,
desene în carbune și acuarele în țară
și străinătate, câștigând diferite
premiu internaționale.

c) 1973 - desfășurarea
simpozionului „Știința în dialog cu
producția”. Societatea culturală „G.
Tăpăreanu” Valea Mare-Pravăț în

dialog cu Societatea culturală „Luca
Paul” pe teme de pomicultură. Au
participat specialiști ai bazelor
experimentale Bîlcești și Mărăcineni.
Fiind zonă pomicolă stația de
radioficare locală transmitea de trei
ori pe săptămână emisiuni în vederea
popularizării în rândul sătenilor a
științei pomicole. Emisiunile erau
pregătite de profesorii Nicolae
Mihalache și Ion C. Hiru și
prezentate de crainicii Cornelia
Piuari și Adrian Grigorescu.

d) - la Domnești avea loc, la două
săptămâni, duminică, „Tribuna
cetățeanului”, unde reprezentanții
primăriei se întâlneau cu cetățenii și
discutau pe teme diverse.

e) 1973 - orchestra „Mugur,
mugure!”, condusă de prof. Marian
Mecu, obține premiul special al
Ministrului Educației și
Învățământului și titlul de laureat al
formațiilor școlare. Tot în acest an își
reia activitatea corul, sub bagheta
aceluiași talentat Marian Mecu și a
maestrului Emanoil Popescu.
Reluarea activității corale a fost
inițiată de Societatea Culturală
„Luca Paul” și a fost posibilă
datorită dorinței coriștilor de a atinge
iar marea afirmare trăită sub dirijorul
Alfons Popescu.

f) 1973 - desfășurarea festivalului

Tineri domnișani pe scena Casei de cultură Domnești.

folcloric „Cântecete Argeșului”, la
Priboieni - orchestra „Mugur,
mugure!” a obținut premiul I.

g) - echipa de teatru amator a
căminului cultural, îndrumată de
prof. Gicu Boșcăni și Ion Hiru
obține locuri frunțase la nivel
județean și național la „Festivalul
teatrului sâtesc”, „Zilele teatrului de
amatori”, interpretând piesele
„Vizita la Malu” de Paul Everac,
„Epoleții invizibili” de Theodor
Mănescu „Poetul comunal” de Ion
Băieșu și altele. Formația de teatru a
fost pregătită de mari regizori :
Constantin Dinișchiu, Radu
Boroianu, Valeriu Buciu, Traian
Pârlog, reușind să obțină locurile I,
II, III pe tară la Caracal, Giurgiu,
Pitești.

h) - deceniul opt al secolului XX
este prezent în istoria Domneștilor cu
sesiuni de referate pe diferite teme.
La ele au participat acad. Eugen
Macovski, scriitorul Ion Grecea,
prof.dr. Camelia Zlate, prof. dr.
Valentina Negrițoiu.

i) Sub egida Societății Culturale
„Luca Paul” a avut loc un turneu al

formațiilor artistice ale Căminului
cultural - ansamblul folcloric,
formația de teatru, orchestra de
muzică populară, de muzică ușoară -
la Cămpulung și Rucăr (La Rucăr
formația de teatru a fost felicitată
pentru prestație de către actorii Amza
Pelea și Ion Besoiu).

Sub patronajul aceleiași societăți
culturale, la Domnești s-au organizat
întâlniri cu poeți și prozatori în ca-
drul festivalului „Decada cărții”.
Gheorghe Marin - scriitor, redactor
al editurii „Albatros”, Dan Rotaru și
Ludmila Ghiteșcu - poeți, Marin
Ioniță - prozator. Aceste acțiuni s-au
desfășurat la biblioteca comunală, un
sprijin deosebit acordându-l
bibliotecara de-atunci, Aurelia
Hănescu.

j) - educație muzicală clasică prin
invitarea la Domnești - într-un
concert - al orchestrelor simfonice
ale liceelor de muzică „Dinu
Lipatti” din Pitești și „George
Enescu” din București.

k) - brigada artistică de agitație a
cules multe premii la festivalurile
județene și naționale, devenind

celebră. Amintim aici locul I la
Festivalul interjudețean al brigăzilor
artistice de agitație desfășurat
între 1 martie - 27 decembrie 1973.
La același festival, prof. Marian
Mecu a obținut premiul de
interpretare și premiul pentru
instructorul cu activitate deosebită.

Realizările culturale-artistice din
deceniul opt al veacului XX au
purta pecetea spirituală a Societății
Culturale „Luca Paul” care s-a
implicat în rezolvarea unor
probleme social-culturale din
localitate (relații familiale, norme
de comportare și conviețuire
civilizată, colaborarea cu
cooperativa de consum în
conturarea și fundamentarea ideii
de a construi în Domnești un
restaurant, cumpărarea cu fonduri
proprii costumele necesare
formației de dansuri populare,
tratarea cumpărării unei vechi, dar
admirabile case, tipică pentru
arhitectura musceleană în vederea
amenajării ei ca muzeu etnografic),
alături de celelalte așezăminte
culturale, în educația publicului
larg.

(continuare în pagina 12)

Grupul folcloric DORULETUL al Casei de cultură Domnești, 2004.

VIAȚA CULTURALĂ DOMNIȘANĂ

(urmare din pagina 11)

După 1989, viața culturală a domnișanului a fost sugrumată, câțiva ani buni, de nevoile zilnice acoperite din ce în ce mai greu datorită degradării economiei naționale și pătrunderii economiei de piață. Totuși, acțiuni culturale s-au mai făcut cu ocazia evenimentelor naționale și religioase. Astfel, Școala Generală, prin profesorul Marian Mecu a încercat redășteptarea dragostei pentru cultură a domnișanului de odinioară. La fel, Casa de cultură care a permanentizat un ansamblu folcloric, „Dorulețul”, format din tineri ambițioși răniți de săruturile doinelor și baladelor, ori de alcoolul răvășit al dragostei (Alin și Bogdan Petrică, Iosif Iacob, Ion și Adrian Păiși, Marian Nicolae, Florin Nedelea), ocrotiți părintește, cu liniștea fluerului, de nea Petre Nicolae - unul dintre adevărații domnișani crescuți la umbra demnității basarabe. (Ansamblul folcloric „Dorulețul” a obținut în anul 2003 locul I la Festivalul „Cântecele Argeșului”). Apoi, Grupul Școlar Domnești care, începând cu anul 2000 a înghetbat formații artistice permanente: formația de dans modern „Meridian” - instructor prof. Anisela Părvu, grupul folcloric „Emos” - instructor pr. Ciprian Necula, formația de dansuri populare „Mugurelul” - instructori prof. Gicu Grigorescu

Tineri actori amatori la Teatrul de Vară NISETA (în mijloc Alfons Popescu și Petre Ionescu-Muscel).

și inv. Nelu Roșu. Ele au participat în mai 2003, alături de ansamblul folcloric „Dorulețul” al Casei de Cultură, la manifestările legate de sărbătorirea a 480 de ani de la prima atestare documentară a Domneștilor, demonstrând domnișanilor, reprezentanților prefecturii și parlamentului că aici, în satul frumos și primitiv de pe dealurile Muscelului cultura face parte din existența cotidiană. Adăugăm aici faptul că la

Domnești vin numeroase formații artistice în cadrul unor manifestări menite a păstra și stimula dragostea pentru tradiția folclorică românească. Astfel, în primăvara anului 2003 s-a desfășurat la Curtea de Argeș Festivalul internațional pentru copii și tineret „Brăulețul”, inițiat de maestrul coregraf Mircea Ivănescu, sponsor principal fiind ing. Ioan Cosma, managerul firmei „Dr.Oetker”, un mare iubitor al sportului și culturii domnișane.

Cu ajutorul lui formațiile participante (din Iași, Brăila, Slatina, Cehia și Cipru) au dat un spectacol la Domnești, pe scena teatrului de vară din cadrul complexului sportiv al CS Progresul Domnești.

Rodul culturii de Domnești este încă în pârg, căci alți „meseriași” ai cântului și dansului - preotul Petrică Grigorescu și maestrul coregraf Mircea Ivănescu - au ajuns la porțile Grupului Școlar, voind a desluși cu acești superbi copii, încă nealterați de vandalismul societății de consum, tainele tradițiilor și obiceiurilor de prin părțile locului.

Mai ieri trecând pe la Casa de cultură, unde repetă dansatorii, un suspin cu aromă de trecute vremi de doamne și domnițe mi-a șoptit la ureche, îndemnându-mă să plec hațhui, lăsându-mi tălpile să adoarmă sub creștetul ierbiu sărutate de cosițele îmbujoratelelor domnișance: „Aideți, măndro, să fugim/ din Domnești, să rățăcim./ că satul s-a cam mărit/ și dușmanii ne-au ochit/ (...) Știi, măndro, ce-am pus de gând ?/ Să plec, să te las plângând./ din ochi negri lăcrimând./ și-o să-ncalec pe cal murg./ peste deal la Cămpulung.”

Prof. GEORGE BACIU,
Director Casa de Cultură Domnești
(va urma)

www.bcrasig.ro

BCR ASIGURARI

Vrei să-ți protejezi
locuința?

ASIGURAREA COMPLEXĂ A LOCUINȚEI

• **Persoanele care pot încheia** o asigurare complexă a locuinței sunt reprezentate de orice persoană fizică sau juridică care deține clădiri cu destinația locativă (minimum 70% din suprafața utilă totală a imobilului) sau bunuri și care are un interes patrimonial asupra bunurilor asigurate.

• Programul complet de protecție prin asigurare cuprinde:

- Secțiunea I - BUNURILE: clădiri cu destinația de locuință, construcții anexe (garaj, piscină, magazie etc.), bunuri casnice (mobiliilor, aparatură electronică, electrocasnică, îmbrăcăminte etc.);
- Secțiunea II - INTEGRITATEA CORPORALĂ (deces și invaliditate permanentă) a Asiguratului/ soțului/ soției, copiilor, părinților și altor persoane fizice care în mod statornic locuiesc și gospodăresc împreună cu Asiguratul;
- Secțiunea III - RĂSPUNDEREA CIVILĂ A ASIGURATULUI/ soțului/ soției, copiilor, părinților și altor persoane fizice care în mod statornic locuiesc și gospodăresc împreună cu Asiguratul.

• Acest tip de asigurare poate acoperi următoarele riscuri:

- **Secțiunea I:**
  - incendiu, trăsnit, explozie, căderea accidentală a unor corpuri, lovirea de către vehicule, etc.; cutremur;
  - inundație/vitură/aluviuni, furtună, uragan, tornade, grindină, ploaie torențială, prăbușiri și/sau alunecări de teren;
  - vandalism (în limita a 1.000 euro, cu posibilitatea extinderii acestei limite);
  - greve/revolte/tulburări civile/terorism (în limita a 20.000 euro);
  - înghețarea apei în conducte/rezervoare, ca urmare a unei avarii accidentale la centrala/installația de încălzire;
  - inundație de la apartamentele vecine sau ca urmare a spargerii accidentale a conductelor de apă/canalizare;
  - furt săvârșit prin efracție/acte de tâlhărie.
- **Secțiunea II:**
  - Accidente, ca de exemplu: insolajii, degerări, asfixiere, arsuri, înec, lovire, înțepare, tăiere, explozii, prăbușiri/alunecări de teren, acțiunea fulgerului/curentului electric, atacul din partea altei persoane/ unui animal.
- **Secțiunea III:**
  - Proiectii de care Asiguratul și celelalte persoane cuprinse în asigurare răspund în baza legii față de tertele persoane pagubite, datorate unor fapte/acte săvârșite de către aceștia din culpă proprie, de lucruri și animale aflate în paza juridică a acestora, precum și de ruina edificiului (Asiguratul având calitatea de proprietar), în perioada și la locația asigurate.

Intră pe www.bcrasig.ro și convinge-te de avantajele pe care ți le oferim.

CASETA REDACȚIEI

Redactor șef: Prof. GEORGE BACIU
Redactor șef adj.: Prof. ION C. HIRU

Redacția și administrația: B-dul Alexandru Ioan Cuza, nr.77, Loc. Domnești, județul Argeș,
cod. 117370, tel. 0248-269115, 0744682591, Fax. 0248-269625

Acest număr a apărut
cu sprijinul financiar
al domnului
MARIAN
ARGEȘANU